

Stavkarje zapirajo. - Jugoslovansko - francoska zveza.

DRŽAVNE OBLASTI HOČEJO S SILO UDUŠITI STAVKO V COLORADSKIH PREMGOVNIKIH. — UDARILI SO PO VODITELJIH IN JIH VELIKO ŠTEVILO ARETIRALI.

Denver, Colo. — Ker se premogarji, člani I. W. W., ki so na stavki v Colorado, nočejo pokoriti zahtevam državnih oblasti, in še vedno nastavlajo pikete, jih državna policija kruto preganja. Udarila je po glavah in aretirala trideset voditeljev, katere je vrgla v ječo. Tovariši temu protestirajo in so privedli parado z avtomobili, na katerih so imeli velike letake z napisom: "Mi, člani I. W. W., zahtevamo, da takoj izpustite na svobodo stavkujoče premogarje, katere ste vrgli v ječe."

Torej, stavkujoči premogarji v Colorado so brez voditeljev. To pa ostale tovariše ne ovira, da ne bi s stavko nadaljevali; vendar je s tem državna oblast prizadela hud udarec stavkujočim delavcem.

Med voditelji, ki so bili vrženi v ječe, je tudi Roger Francezon, predsednik narodnega eksekutivnega komiteja I. W. W., in Kristen Svanum, ki je šele te dni prišel iz ječe. Svanum je glavni voditelj stavke. Člani I. W. W. v Walsenburg so izjavili, da bodo izvolili za vsakega zaprtega voditelja pet novih.

V južnem delu države vlada mir, iz severnega dela pa poročajo, da vršijo organizirani piketi še nadalje službo in so preprečili obratovanje v Imperial premogovniku, ki se nahaja južno od Denverja.

Iz Walsenburga poročajo, da so ponoči piketi zažigali ceste vodeče iz Walsenburga, da bi preprečili državni policiji, da ne bi odvedla aretirane voditelje iz Huerfano okraja.

V ponedeljek se je zbralo skupaj severo-vzhodno od Walsenburga veliko število stavkujočih premogarjev in somišljenikov, imeli so vseh skupaj 145 avtomobilov. Policija je takoj nato postavila strojno puško pred sodno poslopje, kjer je osemnajst voditeljev zaprtih.

S KONVENCIJE S. Ž. Z.

Konvencija se je končala v torek zvečer; prihodnja konvencija se bo vršila leta 1930 v Sheboyganu, Wis.

Chicago, Ill. — Konvencija Slovenske Ženske Zveze, ki se je pričela v ponedeljek zjutraj, se je končala v torek zvečer, torej je trajala dva dni.

Ime je ostalo staro, namreč — Slovenska Ženska Zveza (S. Ž. Z.). Z veliko večino je bil tudi sprejet predlog za ustanovitev mladinskega oddelka. Gl. predsednica ostane še nadalje Mrs. Mary Prislund, gl. podpredsednica je nova, in sicer, Mrs. Mary Glavan iz Collinwood, O. Nadzornice so nove, tako tudi prosvetni in publicistični odsek ter štiri nove svetovalke.

V ponedeljek so se vse gl. odbornice pustile slikati, v sredo so pa nekatero pomale k Mariji Pomagaj in Lemont, na ameriško Brezje.

ZVEZA MED FRANCIJO IN JUGOSLAVIJO.

Francija je bila vedno naklonjena Jugoslaviji, kar ni po volji Italiji. — Pogodba veljavna deset let; deveto leto se lahko obnovi.

Dunaj, Avstrija. — V sredo, 9. novembra, sta jugoslovanski zunanji minister Marinković in jugoslovanski poslanik v Parizu, podpisala pogodbo s Francijo, ki je za Jugoslavijo velikega pomena. Od francoske strani sta pogodbo podpisala francoski premier Poincaré in zunanji minister Briand.

Zveza med Jugoslavijo in Francijo ni prišla nepričakovano. Da pa je prišlo do tega, je dala povod Italija, kateri je prijateljstvo, ki obstoja med Francijo in Jugoslavijo zelo na poti. Sporazum za pakt je bil dosežen v Ženevi, ko se je vršila seja Društva narodov. Francija in Jugoslavija sta bili že napadeni direktno ali indirektno od fašistske Italije. Skupni interesi so torej privedli obe državi do prijateljskega zblizanja, katero je pogodba sedaj še bolj utrdila. Leta si je Jugoslavija prizadevala, da bi ohranila svojo diplomatsko neodvisnost, a združena angleško-italijanska akcija jo je pritisnila k zidu, ni ji torej preostajalo drugega, kakor, da je segla v roko Franciji.

Francosko - jugoslovanska pogodba je važna tudi vsled tega, ker se je z njo zagotovila mir na Balkanu in južnem delu centralne Evrope. Pogodba je veljavna deset let; deveto leto, če boste obe državi zadovoljni, se lahko obnovi.

STRAHOVITA EKSPLOZIJA V HAMMOND, IND.

Poslopje je v razvalinah; eksploziji je sledil ogenj. — Škoda je cenjena na \$700.000.

Hammond, Ind. — V torek zjutraj ob 3. uri, je v State gledališču, ki se nahaja v središču mesta eksplozirala bomba, ki je poslopje skoro popolnoma porušila; škoda je cenjena na \$700.000; človeških žrtev ni bilo. V poslopju je bila tudi plesna dvorana in auditorium, v katerem je bilo prostora za 3.500 ljudi. Ravno tisto noč se je vršil ples in dvorana je bila nabito polna plesalcev, ki pa so eno uro, predno je nastala eksplozija, odšli domov. Poslopje je staro šele dve leti; \$1.500.000 je stalo, ko je bilo dograjeno. Kdo bi bil storilec, ni nikomur znano.

Chicago, Ill. — Pri belem dnevu, ko je bilo vse polno ljudi na ulici, so trije banditi z revolverji v rokah vstopili v Walgreen lekarno, na Madison cesti in Kedzie avenue, kjer so ustreljali klerke in pobegnili s plenom v gotovini okrog \$1200.

VELIKA POPLAVA V INDIJI.

Slika nam predstavlja ostanke železnega mostu v Madras okraju Indija, kjer je divjala strahovita poplava, ki je povzročila velikansko škodo. Veliko število prebivalcev je brez strehe in mnogo oseb je prišlo ob življenje.

SUHAČI POPARJENI.

Ker niso imeli postavnega dovoljenja prohibicijski agenti, ki so zaplenili slad pri Cleco kompaniji, bodo morali blago lastniku vrniti.

Minneapolis, Minn. — William A. Cant, zvezni sodnik v Minneapolisu je razsodil, da so prohibicijski agenti postopali protipostavno ko so 8. oktobra zaplenili slad in druge potrebščine za varenje piva pri Cleco Supply kompaniji v Minneapolisu. Zaplenjeno blago je vredno \$15.000, katerega bo najbrže lastnik dobil nazaj. Andrew J. Volstead, ki še vedno strogo nadzoruje forsiranje prohibicijske postavne in daje tozadevna navodila, je izjavil, da je dolžnost vlade, da strogo nastopi proti Cleco kompaniji, katere lastnik je Leo F. Brill, ker prodaja blago, katero se rabi za izdelovanje opojnih pijač, kar je protipostavno.

Sioux City, Ia. — Pred par meseci so suhaški agenti udrli v Daugherty skladišče in zaplenili več tisoč galonov alkohola. Lastnik skladišča in več drugih je bilo vsled tega obdolženih kršenja prohibicijske postavne. Ker pa niso imeli agenti, ki so blago zaplenili, postavnega dovoljenja za preiskavo (search warrant), je sodišče zadevo vrglo v koš in obdolženci kršenja prohibicijske postavne, bodo najbrže prosti vsake kazni.

SMRTNA KOSA.

V torek opol. je umrl nagle smrti zadet od kapi občežnani rojak Mr. Mohor Mladich, znani prodajalec zemljišč na 18. cesti. Mr. Mladich je bil predsednik nadzornega odbora J. S. K. Jednote več let. Rojakom po Ameriki je dobro znan še iz prejšnjih predvojnih let, ko je prodajal slovenskim gostilničarjem žganje na debelo. Bil je mož tolerantnega značaja in radi tega vobče priljubljen. Zapušča vdovo in več otrok. Vsem žalujočim naše globoko sožalje!

Popravek k včeršnjemu poročilu o smrti Anthony Kušar. Pravilno bi se imelo glasiti, da je bil umrl sin Uršule Kušar, ne pa Helene Kušar, kakor je bilo pomotoma poročano.

KRIŽEM SVETA.

Washington, D. C. — H. H. Bond, je bil te dni zaprišen kot novi pomožni zakladničarski tajnik, katero mesto je zastopal Charles S. Dewey, ki pa je odstopil, ker je postal finančni svetovalec poljski vladi.

New York, N. Y. — John Treadwell, je bil najden v kopalni sobi v Great Northern hotelu mrtev. Truplo so našli v bani napolnjeni z vročo vodo. Treadwell je našel rudnik v Alaski, ki je prinesel njemu in njegovemu bratu Jamesu \$20.000.000.

Boston, Mass. — Policija je naznanila 28 kršiteljev "blue laws", ker so ob nedeljah prodajali kruh in druge življenske potrebščine, kar je v Bostonu strogo prepovedano.

Milwaukee, Wis. — Michael Zelowrakes, je padel preko svoje puške, ki se je sprožila in naboj ga je zadel v prsa, bil je pri priči mrtev. Nesreča se je pripetila, ko se je vračal domov z lova.

Chicago, Ill. — Podpredsednik Dawes, je sprejel vabilo Women's Roosevelt Republican kluba, ki ga vabi na banket, katerega bodo privedli v Congres hotelu, 29. novembra.

Ottawa, Ont. — Premierji vseh devetih kanadskih provinc zahtevajo od zvezne vlade, da se uveljavi zakon proti naseljevanju, po načinu Zed. drž., to je, da bi se določila kvota za vsak narod posebej.

Chicago, Ill. — Frank Kamen, star 47 let, 6731 Loomis cesta je padel z okna svoje hiše iz drugega nadstropja, zadobil je tako težke poškodbe, da je istim v bolnišnici podlegel.

LETALSKE VESTI.

New York, N. Y. — Na Wall streetu je skupina denarnih mogotcev kupila kompanije, ki vršijo letalsko službo med Severno in Južno Ameriko. K tej skupini spadajo Percy A. Rockefeller, Richard F. Hoyt in drugi člani tvrdke Hayden, Stone & Co. Ta nova organizacija bo sedaj imela kontrolo nad značnim prometom med Severno in Južno Ameriko in bo vršila potniško, skspresno in poštno službo.

GORJE POPLAVLJENCEV.

Bolezni pretijo beguncem, katere je voda pregnala iz njihovih domov. — Ogenj v Ludlowu in Cambridgeju je bedo še povečal. — \$150.000.000 škoda.

Boston, Mass. — Nepopisno je gorje med poplavljenici, ki trpijo veliko vsled mraza. Bedo je pa še povečal ogenj, ki je divjal v Ludlowu in Cambridgeju, Vt. V Ludlowu je požar vpepelil največje poslopje v mestu, kjer je bila pekarija. V Cambridgeju je tudi požar povzročil veliko škodo.

Poplavljenec pa preti še večje gorje — bolezni. Ni bilo mogoče tako hitro za vse begunce preskrbeti zavetja in mraz je pritisnil, kar je povzročilo, da je veliko oseb obolelo.

Kolikor je znano, je vseh mrtvih po poplavi 150 in škoda je cenjena na \$150.000.000.

Več tisoč akrov zemlje je poplavljen v New England. Zdravniške oblasti svarijo ljudstvo, naj pitno vodo preplavijo, predno jo pijejo, ker se je bati legarja. Na tisoče je še ljudi brez zavetja in večina je le za silo oblečenih. Če bo postalo tako mraz, da bo voda zmrznila, bo vzelo dolgo časa, predno se bo otkela, v tem slučaju bi se begunci še dolgo ne mogli vrniti v svoja domovja.

Vojaštvo je v veliko pomoč nesrečnežem. Waterbury, Vt., je pod strogim vojaškim nadzorstvom in v St. Johnsbury, Vt., je razglašen preki sod. Vsakdo, ki je sposoben za delo, mora delati.

V malem mestu Bolton, ki leži v Winooski dolini, je prišlo ob življenje 21 delavcev, ko je voda odnesla hišo, v kateri so počivali.

BELGIJCI NOČEJO PROHIBICIJE.

Bruselj, Belgija. — Belgijci protestirajo proti novi prohibicijski postavi. 200.000 oseb se je skupaj zbralo v glavnem mestu, prišli so iz vseh krajev. Njih voditelji so predložili tozadevne proteste kralju.

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

Iz Jugoslavije.

PODATKI O NEMŠKI TRGOVINI Z JUGOSLAVIJO, OKAR JE BILA SKLENJE NA TRGOVINSKA POGODBA MED OBEMA DRŽAVAMA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Nemško-jugoslovanska trgovina.

Zaradi nedavno sklenjene trgovinske pogodbe med jugoslovansko državo in Nemčijo so interesantni podatki o nemški trgovini z jugoslovansko državo, ki so ravnokar objavljeni za prvo polovico t. l. Uvoz v Nemčijo iz jugoslov. države je znašal po nemški statistiki 39 milijonov mark napram 34.7 milijona v prvi polovici lani. Največ je uvažala Nemčija: baker 4.8 milijona mark, klajno žito 4.7, sadje 4, les 2.3, kože 1.6 milijona mark. Navedeni predmeti tvorijo 44.6% celokupnega uvoza Nemčije iz Jugoslavije.

Na drugi strani je znašal izvoz Nemčije v Jugoslavijo v prvi polovici letos 31.2 milijona mark napram 38.8 milijona mark v prvi polovici lani. Glavni predmeti izvoza Nemčije v Jugoslavijo so bili sledeči (v milijonih mark): tekstilije 5.7, od tega bombažne tkanine 3; volnene tkanine 0.4, konfekcija 1.2; železarski produkti 4.8, od tega železniški material 4.3; barve in kemikalije 4.2; stroji razen električnih 3.5; električni stroji 1.3, itd.

Zanimivi so nadalje nemški podatki o reparacijskih dobavah v prvi polovici letos, katerih jugos. uvozna statistika ne navaja. Skupno je znašal nemški izvoz reparacijskih dobav 257.1 milijona mark ali 5.4% vsega nemškega izvoza. Jugoslavija je dobila teh dobav za 17.36 milijona mark, kar predstavlja 55.6% vsega izvoza v prostem blagovnem prometu. Zlasti velike so reparacijske dobave Franciji ter Estoniki 246, oz. 124% količine prostega izvoza. Med reparacijskimi dobavami so sledeči predmeti: pohištvo in drugi leseni predmeti 1.1 milijona mark, železniški predmeti 3.9, stroji 3.6, električni stroji, električni predmeti 4.3 milijona mark.

Po veseli družbi — tepež.

Kokec Iv., žel. delavec in njegova dva sinova Lojz in Nace, doma od Sv. Urha, so šli k Zimšku "oferat"; Pri Zimšku je bilo zbranih več znancev in prijateljev, ki so proslavljali god gospodinjne Franciške. Bili so vsi prav dobre volje, pili, peli, in plesali so vso noč. Zjutraj okrog 7. pride v družbo želez. Jos. Pfajfar, ki so ga z veseljem sprejeli. Okoli 8. so plesali "kolo", pri čemer je prišlo do nesporazumljenja, in je Kokec Ivan sunil Pfajfarja z nožem. To je slednjega raztogotilo, prijel je za kolec in neusmiljeno udrihal po Kokecu, tako da so se ostali pokrili, drugi pa bežali. Izkazal se je za pravega Goljata, kar potrjuje tudi zdravniško izprečevalo o Kokecu, ki ugotavlja težke telesne poškodbe.

Pod vlak, ki vozi ob pol 5. popoldne skozi Hrastnik, je skočil rudniški

vpokojenec Jos. Cendir. Star je nad 70 let in je bil zadnje čase videti nekoliko slaboumen. Mrtvega so prepeljali v mrtvašnico na Dolu, kjer je bil pokopan.

Drago plačana gostoljubnost.

Marija G., precej petična posestnica iz Lajtersberga, si je privoščila v Mariboru malo boljši dan: Po raznih gostilnah se je krepčala in nazadnje našla nekje svojega bivšega hlapca Frica B., katerega je povabila na kozarec vina. Pri vinu sta zopet obujala stare spomine, dokler se ga ni Marija G. pošteno nalezla. Ko je odšla za trenotek iz gostilniške sobe, je njen tovariš hitro izrabil priliko ter ji izmaknil iz torbice 416 Din in eno moško srajco. V njegovem nesrečo pa žena še ni bila dovolj vinjena, hitro je opazila tatvino in poklicala stražnika, ki je hlapca aretiral. Izkazalo se je, da ga zasleduje tudi finančna oblast vršni tihotapstva. — Enaka usoda je zadela malopridnega Alojza Raven, ki se je pridružil v gostilni neki služkinji, pil z njo ter ji v zahvalo potegnill denarnico z vsebino 130 Din. Tudi njega so aretirali.

Ogromen požar v kaznilnici v Skoplju.

V veliki skopljanski kaznilnici je dne 16. m. m. izbruhnil silen požar. Ognjegašci, vojaštilen in policija so z največjim naporom reševali kaznjence. Kaznilnica je še iz turških časov, ogromna zgradba, obdana okoli in okoli z visokimi zidovi. Gašenje je bilo obtežkočeno zaradi ozkih ulic, vendar se je posrečilo požar omejiti. Zgorelo je celo zgornje nadstropje in je škoda velika. Človeških žrtev ni bilo. Kaznjence so začasno spravili v garnizijske zapore. Požar je nastal na leseni gredi, ki je segala v dimnik.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna polikajeta bo v starem kraju hitro, sneljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire samo večeraj pošljite po teh-le cenah:

500 Din.	\$ 9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00

100 Lir	\$ 6.20
200 Lir	\$12.10
500 Lir	\$29.25
1000 Lir	\$57.50

Pri večjih svotah poseben postop. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi neustabilnosti cen je nemogoče vsprejeti cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nalaganja se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Plačila in polikaje naslovite na:
ZAKRAJSEK & ČEŠARK,
443 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098.

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu kaže, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številke v tednu je čas do četrtga dopoldne.—Na dopise brez podpisov se ne ozira.—Rokopisov izročilo ne vrata.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Anglija in svetovni mir.

Angleška liga za Društvo narodov prireja zadnje čase manifestacije za svetovno razorožitev. Na teh zborovanjih nastopajo samo opozicijski voditelji in bivši ministri, do čim odgovorni faktorji previdno molče.

Dva govora sta izzvala posebno veliko senzacijo: govor lorda Roberta Cecila dne 21. m. m. in tri dni nato govor liberalnega voditelja Lloydja Georgea.

Lloyd George je bil kot angleški ministrski predsednik eden glavnih tvorcev pariskih mirovnih pogodb. Danes pa govori tako, kakor da bi l. 1919 in 1920 sploh ne bil v Parizu.

Lloyd George je bil kot angleški ministrski predsednik eden glavnih tvorcev pariskih mirovnih pogodb. Danes pa govori tako, kakor da bi l. 1919 in 1920 sploh ne bil v Parizu.

Niti govornik niti nato sprejeta resolucija ne povesta, kaj naj stori Anglija za razorožitev v lastnem delokrogu, marveč samo opozarjata, da je "omejitev in znižanje oboroženja življenjska potreba ne samo za angleški imperij, marveč tudi za civilizacijo."

Cesar ni storil liberalni leader, pa je iskreno in z občudovanja vrednim pogumom povedal lord Robert Cecil of Chellwood, ki je izstopil iz Baldwinove vlade, ker se ne strinja z njeno razorožitveno politiko.

Lord Cecil v svojo odločnostjo in s tehničnimi argumenti pobija to naziranje, ki ga je dementirala svetovna vojna: "Lahko je reči: Kaj nas brigajo balkanski prepripi? In vendar se Anglija od krimske vojne do vojne l. 1914 ni mogla izogniti, da ne bi bila vmešana v vsak konflikt, ki se je pojavil v tem kotu

Evrope."

Dočim se spodtika Lloyd George nad Francijo, ki da "drži za vsakega razoroženega vojaka (centralnih sil) po 20 in Češkoslovaška po 4 vojake pod orožjem", se je Cecil pogumno in lojalno lotil pometanja pred lastnim angleškim pragom.

Na koncu prizna Lord Cecil velike težave razorožitve na kontinentu in so prizadete države upravičene k resnim pomislekom in vznemirjenosti. Zato pravijo te države: "V namo domestilo za razorožitev dajte nam jamstvo, da se naša razorožitve ne bo maščevala nad nami!"

S to svojo izjavo se je Lord Cecil močno približal tezi, ki jo zagovarjate Francija in Mala antanta, da je namreč sigurnost predpogoj za razorožitev. Hvaležni mu moramo biti za njegovo iskrenost in pogum, da je odkril, kje je bistvo razorožitvenega problema.

KAJ BO V SO. CHICAGO NA MARTINOVO NEDELJO? So. Chicago, Ill.

Kam pa pojdejo southchikanži na Martinovo nedeljo? Nikamor drugam, kakor v cerkveno dvorano na igro, ki jo priredi Dramatični klub v korist cerkve.

Torej dragi farani, zopet se nam nudi prilika, da se bomo enkrat pošteno nasmejali, ker igra je vseskozi komična. Zagotovim vam, da ne bo nikomur žal, kdor se bo udeležil. Vedite tudi, da je čisti dobiček namenjen in korist cerkve in ne v našo korist.

Kar bi vam še rada na srce položila, je to: Vedno se je povpraševalo, zakaj ni nobene igre. Sami plesi, to je le za mladino, za nas starejše so pa le igre, pri katerih najdemo zabavo in užitek. To pa največ zato, ker z ljudskimi igrami se v duhu znajdemo in naši ljubi stari domovini in nam obudijo spomine na naša mlada leta.

Slovenci tukaj smo bolj tujci med drugimi narodi. Nima mo svoje cerkve in ne slovenskega duhovnika. Spadamo pod faro sv. Mihaela, katere župnik je Irec. Torej, iz tega razvidite, da mi Slovenci v Canon City nimamo tako lepe prilike, kakor naši rojaki po drugih naselbinah, da bi poslušali božjo besedo iz ust slovenskega duhovnika.

Morate si misliti, kakšno veselje je zavladalo med nami, kakor bi lepo solnce posijalo nad nas, ko je Bog poslal k nam njegovega služabnika, č. g. misijonarja Rev. P. Vencel Solarja O.S.B. K nam so prišli 30. oktobra in so se mudili tri

deni. Veseli smo bili misijonarskih dni, le žal, da so bili tako kratki. A v tem kratkem času so gospod veliko dobrega in koristnega povedali v svojih misijonarskih pridigah. Besede g. misijonarja so segale v naša srca, kjer nam bodo ostala za vedno. Tako je imel sedaj vsakdo priložnost, da je opravil svoje dolžnosti kot dober kristijan. Č. g. Solar so zelo prijazen gospod in dober govornik.

Vreme imamo zopet lepo in gorko, na dan Vseh svetnikov je pa bilo mrzlo in je izgledalo, da bomo dobili sneg. Čez noč se je pa zjasnilo in drugi dan nas je ogrevalo božje solnce. Gorkega vremena se že radi tega veselimo, ker so naši promerjarji zastrajkali, in menda ne bo mogoče več dobiti premoega. Upamo pa, da ne bo do tega prišlo in bo stavka kmalu minula.

Letošnje poletje smo zgubili dva dobra Slovence in katoliška moža, ki sta šla v večnost pred kratkim in kar eden za drugim. To sta bila Mr. L. Pierce in Mr. Anton Rozman. Bog jima daj večni mir in pokoj!

Iskreli pozdrav vsem čitateljem tega lista širom Amerike in stare domovine! A. Susman, zastop. KAJ JE NOVEGA V SHEBOYGANU? Sheboygan, Wis. Slovenski otroci šole sv. Cirila in Metoda bodo priredili prvo šolsko igro v cerkveni dvorani v nedeljo, 13. novembra. Igra se bo igrala dvakrat, popoldan in zvečer. Popoldan se bo začela ob dveh in zvečer ob pol 8. uri. Zvečer bo igra samo za odrasle. Popoldan pa je tudi za otroke. Vstopnina za odrasle bo 50c in za otroke bo samo 10c. Program je bogat in vsi Slovenci so vabljeni, da se te prireditve udeležijo. Pridite rojaki, naj bo vam vaša mladina prva in slovenska šola pri srcu. Pridite pogledat, kaj zna vaša mladina. Olga Hlade, učenka 8. razr.

FARNI VESTNIK CERKVE MATERE BOŽJE. Pueblo, Colo. Vedno je treba, da nas kaj priganja, drugače se polenimo, skoraj bi rekeli, se vsmradimo, kakor vsaka stvar, ki stoji in se ne gibá. To še prav posebno velja pri fari, kjer se najraje obrne po hribu dolí. To je človek. Preč. g. misijonar Rev. P. Vencel Solar O.S.B., iz opatije sv. Beda, Illinois, je posegel v vse strani verskega življenja ter je močno pretresaval znamenarjena srca. Zaželjeni uspeh se že pokazuje v nedeljskih pri službi božji. Sledeči

veliko bolj dopadla. Tudi po ulicah Pariza vozijo težki vozovi. Postaje so visoke in široke, pa ne najdete nikakih stebrov, katerih je newyorški "subway" poln. In ropot. Kako strašno ropoče in bobni v New Yorku brzovlak, ko drvi pod zemljo. Cela ulica zgoraj se tresi. Tu nič! Skoraj se ne čuje, ko pride vlak na postajo. In ko je dirjal "express" mimo, šlo je primeroma jako tiho. Res občudoval sem tehniko tega "subwaya". Lepše in boljše je vse urejeno kot v New Yorku. Pa ne smem preveč Pariza hvaliti, da se New Yorku ne zamerim. Drugo jutro sva se odpravila dalje proti domu. Dopoldne smo uredili prtljago in vožne listke. Vlak je odšel ob pol ene popoldne. Ko sva se lepo zahvalila uradnikom Agence Paker in g. Pakerju osebno za vso ljubeznost in dobro postrežbo, spreminaju je g. Urlep na postajo in vlak naju je odpeljal proti Švici. Vožnja iz Pariza proti Bazlu je jako

teden je č. g. misijonar vodil sv. misijon v bližnji slovaški fari, kjer so se ga Slovaki zares pridno udeležili. Ker je v bližnjem mestu Canon City nekako 25 slovenskih in slovaških družin, so ga naprosili, da se je tam pomudil 4 dni, katero delo je uspešno dovršil na Vernih duš dan. Menda so Slovani prav radi porabili lepo priliko.

Zadnjo nedeljo oktobra smo pa imeli sv. birmo. Ker je že nismo imeli nad tri leta, se je birmancev nabralo 265. Mil. g. škof Tihen so izrekli svoje občudovanje za red, dostojnost in spodbudljivo popevanje v cerkvi, dostavivši, da so to sadovi izborne katoliške šole.

Sedaj pride na vrsto burni Bazar, Oom Pah, od 21. do 26. novembra, pod spretnim vodstvom Kolumbovih viteзов (Knights of Columbus). Dosti več kot polovica dohodkov se bo razdelilo med sedem katoliških far, drugo ostane za K. of C. Dom, ki je tudi velika korist za vse katoličane. Tekma (contest) je jako živahna med župnijami, katera fara namreč dobi večji dohodek. Vsota bo mera. Vsota za tikete vse odloči. St. Patrick fara ima seveda največ viteзов, menda 300, in vsak jih dobi za \$25.00, naša fara ima viteзов le 102, tedaj je treba, da se drugi farani toliko bolj podvzajajo, da nas ne bodo potlačili v koš. — Zlasti se zanašamo na naše brunne fante in dekleta. Ne smemo se dati premagati, nikakor ne!

Na Minnequa Heights in v East Pueblo so druge fare Slovence in Hrvatce obložile s tiketi. Pogum in ponos za svojo faro in svoj narod jih mora nagniti, da one odložijo in naše spravijo v denar. Nikdo jim ne bo zameril, ker vsak čuti pošteno, da dom in narod je le prvo. Celo mesto radovedno čaka na izid, katera fara bo prekosila druge. Irish (Irci) mislijo, da je njih zmaga gotova. Kaj mi porečemo? Tepeni nismo radi! Nemarnost in brezbriznost nam pomendra v blato slovensko in hrvatsko ime, našo čast. Tudi so na vaši na vislicah stotaki in tisočaki bi jih mi radi porabili v splečevanje cerkvenega dolga. Take zlate prilike še nikdar nismo imeli in nikdar več ne pride. Fantje in dekleta na noge!

Naprej, le vro naprej do slavne zmage! Gre; trudimo se modro, ne sebično za skupno lastnino. — Skupno lahko porabljamo, kolikor nam drago, K. of C. Dom, skupno imamo vse pri cerkvi. Oj, to prijetno, blagodejno "skupno"! Prinaša nam veselje, najbolj koristno porabo — časno in večno. Ni treba postati zagrižen socialista, niti rdeči, radikalni komunist, da vidiš največje dobróte skupnosti. — Da, zmerna skupna lastnina je uspešna skupna dobrodelnica. Skupna, res, kakor mili solnčni žarki. Skupna lastnina, glej, vir je, rodovitni vrt je najmilnejših dobrot; cerkve, šole,

Veselica je, kakor se čuje, prinesla skoro \$1200 za cerkev. Prav lep prebitek je to, ki bo pomagal cerkvi pri odplačilu obresti in dolgov. Zdad, kakor se čuje, se pa pripravljajo zopet naša "Adrija", da priredi zopet zabavo v korist orgelj. "Adrija" ima že lepo svoto nad tri tisoč dolarjev za orglje. Še par zabav in potrebna svota za orglje bo skupaj in tedaj dobimo nove orglje. To se mora zgoditi do prihodnjega leta, ko bo naša fara slavila tridesetletnico obstanka.

Natančneje tedensko poročilo sledi prihodnji teden, ko se vrne domov naš farni kronikar. — Muncie, Ind. — Lew Thompson, star 72 let, je pisal večim listom, da se je radi slabega zdravja naveličal življenja, nakar si je pognal kroglo v glavo.

parki, javna pota itd. Odprti oči, da vidiš predrami svoj razum, da jasno spoznaš! Sam si tega ne moreš napraviti. Tako zaslužiš le preziranje res povsod, da, bridko zaničevanje. Sebični, samopridni, samopašni le grabi hlastno vse sam zase. Grabi, žreti hoče, žre, da pred ali slej počí, razpoči. Deluj, prijatelj naše fare, delujmo vsi marljivo, da Oom Pah veselica prinese zares velik uspeh za St. Mary's farno. Pripravljalni odbor. TEDESKI VESTNIK SV. ŠTEFANA. Chicago, Ill. Amer. Slovenec je poročal v zadnjih dveh številkah o slavnosti, ki se je vršila za slovensko ženstvo o priliki prve konvencije SZZ. To pa ni bila edina slavnost zadnje nedelje v slovenski Chicagi. Zadnjo nedeljo smo imeli tudi zelo važen dan, ko so vsa slovenska katoliška društva v naselbini priredila skupno veselico in zabavo v korist cerkve sv. Štefana. Bil je to dan, ko je triumfiral sv. Štefan, kajti tako prijazne, tako številno obiskane zabave že dolgo ne pomnimo v naši naselbini. Prišli so gostje od blizu in daleč, da se na tej skupni farni veselici povesele in pozabavajo. Posebno bogat program je proizvajala "Adrija". Prav domače in priljubljeno je bilo. Ljudstvo je bilo nadvse veselo in zadovoljno in vsak je rekel, kadar bodo še kaj takega priredili, zopet pridemo. Prav prisrčno pohvalo in zahvalo zasluži požrtvovalni veselični odbor, ki se je trudil in deloval za to skupno veselico. Bilo je vse na svojem mestu in tako, kakor je moralo biti. Posebno večerna zabava je bila dobro obiskana. Ženske po banketu so jo korporativno obiskale. Kar cel regiment jih je prikorakalo v formaciji v spodnjo dvorano. Vsi sedeži v spodnji dvorani so bili zasedeni. Ravno tako je bila polno nabita zgornja plesna dvorana. Veselica je, kakor se čuje, prinesla skoro \$1200 za cerkev. Prav lep prebitek je to, ki bo pomagal cerkvi pri odplačilu obresti in dolgov. Zdad, kakor se čuje, se pa pripravljajo zopet naša "Adrija", da priredi zopet zabavo v korist orgelj. "Adrija" ima že lepo svoto nad tri tisoč dolarjev za orglje. Še par zabav in potrebna svota za orglje bo skupaj in tedaj dobimo nove orglje. To se mora zgoditi do prihodnjega leta, ko bo naša fara slavila tridesetletnico obstanka. Natančneje tedensko poročilo sledi prihodnji teden, ko se vrne domov naš farni kronikar. — Muncie, Ind. — Lew Thompson, star 72 let, je pisal večim listom, da se je radi slabega zdravja naveličal življenja, nakar si je pognal kroglo v glavo.

PODLISTEK

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.: MOJI SPOMINI.

Leta 1772, ko je bila ustanovljena prostoziarska loža, služili so ti prostori za njih zborovanja in posvetovanja. To priča, da so prostoziarji tisti, ki so pripravljali pot francoski prekuciji, kakor jo pripravljajo še sedaj vsem prekucijam, ki so že bile ali še bodo. Eden izmed teh podzemskih hodnikov pelje v sredino mesta, do "Chatelet", in drugi do bližnje samostana Saint Severin. Vhodi v to zborovalnico so bili trije prav v bližini. En vhod je bil iz ulice Rue de la Parcheminerie, drugi de l'Hotel-Dieu in tretji du Petit Pent. Dolgo predno je izbruhnila krvava pre-

kucija, zbirali so se tukaj vsi nezadovoljni elementi in kovali načrte proti kraljem in proti obstoječemu redu.

Kakor črvi so rili pod zemljo uporneži, dokler se ni mogočeno francoski prestol zrušil in uničil vse one, ki so nosili toliko grehov svojih očetov proti narodu. Ko so se kralji in velikaši pasli v svojem razkožju na račun ubogega lačnega ljudstva in teptali v prah vse pravice ljudstva, zbirali so se tu pod zemljo, zvečine v temnih nočeh, in so kovali krvavo maščevanje.

Tu sem bi morali priti vsi vladarji in državniki, ki se ne zavedajo, kako strašno odgovorno službo imajo, ki hočejo vladati s krutim nasiljem, ki teptajo pravice posameznih podložnikov; to votline jih bodo naučile, kako so nespametni.

Lahko teptajo pravice, lahko koptičijo krivico na krivico, lahko zamaše ljudstvu usta, da se ne sme pritoževati, da mora molčati in molče trpeti krivice. Toda ti podzemski rovi kriče, da taka vlada ni-

kdar ne bo ostala. Pravica je močnejša. S krivico goje upor, s krivico si kopljejo slične podzemске hodnike in brloge, ki jih bodo uničili, kakor so francoske kraje, ruske carje itd.

Za časa francoske revolucije je bila ta klet glavni urad revolucionarjev. Globoko sem se oddahnil, ko smo prišli po ozkih skrivnih stopnicah nazaj v restavrant in od tod na ulico. Nazaj smo se peljali s podzemsko železnico "Subway".

Večkrat sem bil v Parizu, pa se še nikdar nisem peljal s "podcestno". G. Urlep je prav svetoval, da si ogledamo še to. — Hvaležen sem mu za to, kajti strmel sem, ko sem videl, kako lepo je izpeljana ta železnica. Pod celim mestom gre. Vhodi so krasno urejeni. Vlaki imajo lepe in praktične vozove, ki so seveda po razredih. — Vlaki teko jako lepo in tiho. Primerjal sem to železnico z newyorškim "subwayom", pa moram priznati, da se mi je

Pismo iz Slovenije.

Novo mesto, 25. okt. 1927.
Teški oblaki raznih težav zunanje in notranje politike so viseli nad Jugoslavijo in deloma še više. Živimo v veliki negotovosti, kaj prinese bližnja prihodnost.

Jugoslavija je srečna dežela. "Nje lega je za pridne najprava". Ljudstvo dobro in pridno, zemlja bogata in rodovitna. Tudi voditelj ima dobre. Vlada je splošno priljubljen in spoštovan pri narodu, ker je vsikdar pokazal svojo ljubezen do naroda in pa svoj demokratizem, kakor ga manjka drugje celo raznim predsednikom. Tako bi država lepo napredovala in rasla na zunan in na znotraj, ko bi ne imela svojih sovražnikov. Toda Italija, se zdi, kakor da se je zaklela, da mora Jugoslavijo uničiti. Neprestano intrigira in dela spletke, podkupuje morilce, ki pobijajo jugoslovanske veljake ali pa zunanje prijatelje Jugoslavije. Tako da vsi vidimo, da se bližajo še težki časi za ubogo mlado državo. Kakor smo čitali te dni, je načrt Italije upostaviti hrvatsko republiko, Slovenijo pa požreti. — Vse sosedje skuša pridobiti zase in jih naščuvati proti Jugoslaviji. Mažari bodo morda šli prvi po kostonj in žrjavico. Tako sem videl v ameriških listih vest, da bo laški vojvoda d'Aosta kralj mažarski. Naši listi tega niso sporočali. Očitno je, da se spletka na vseh straneh.

Ko je bil dr. Korošec v Zofiji in skušal pridobiti Bolgarijo za prijateljstvo z nami, začela je laška propaganda intrigirati tam. Naščuvala je nezadovoljne elemente, da so udre roparske obmejne tolpe v našo deželo in umorile generala Kovačevića. Ker so bili morilci Macedonci iz Bolgarije, upala je Italija, da bo prišlo do resnega spora med Bolgarijo in Jugoslavijo. Toda zunanji naš minister in vlada v Zofiji sta takoj spoznala, za kaj gre in odkod to izvira in zadeva se je mirnim potom poravnala.

Niso še dobro pokopali to žrtev, padel je v Pragi albanski vplivni politik, velik prijatelj Jugoslavije, Cena beg, kot žrtev najetih morilcev. Tajne sile so takoj obdoližile Jugoslavijo skrivde pri umoru, češ, morilec Beli je prišel iz Belgrada in Cena beg je bil v Belgradu, predno je odšel v Prago. Vendar Jugoslavija je takoj dokazala, da se gre pri tem umoru ravno zopet le proti nji, da je Cena beg velik prijatelj Jugoslavije in da je bil pristaš stranke in Albaniji, ki stoji na programu: Balkan Balkancem, torej proti vmešavanju kake evropske države v razmere Balkana, kakor to dela Italija. Tudi so preiskave do sedaj jasno pokazale, da vse niti tega umora drže naravnost v vlado Albanije in v Rim.

Da se bo v kratkem zopet kje slišal pok morilčevega revolverja ali se bo zabliskal morilni "stiletto" na prsih kake nove žrtve, pa ve vsakdo. Italija hiti s poitalijančenjem sedanjega slovenskega Primorja z mrzlično hitrostjo, da bo tako pripravljena z enakim delom, ko bo zagrabil (?) celo Slovenijo.

Sedaj imajo odgovor vsi tisti, ki so za časa vojske kritični, da raje pod Italijo, kot pa skupaj s Srbijo. Ali čujete obupni krlik primorskega Slovenca, ko mu Italija poriva nož v narodno srce? In ako bi se res to zgodilo, kar Italija želi, da pride še cela Slovenija v to strašno sužnjost, potem bomo še bolj čutili. Vendar upajmo, da nas bo Bog obvaroval take strašne nesreče.

Pa ko bi naše razmere znotraj bile ugodnejše, mislim namreč politične. Tu pa manjka edinosti in sloge.

Sedanja vladna večina, ka-

kor tudi možje, ki so na vladi, vladajo modro in previdno in je narod splošno zadovoljen. Ako bi se vladalo v tej smeri dalje kakih deset let vsaj, si bo ljudstvo precej pomagalo in razmere v deželi se bodo zelo uredile.

Pa kaj, ko ni sloge! Možje in stranke, ki niso v vladi, ki ne soglašajo s sedanjo smerjo notranje politike, rujejo proti vladi. Manjka discipline. Ko so se končale volitve in je ljudstvo govorilo, bila bi dolžnost premaganih strank pozabiti strankarstvo in misliti samo na dobrobit države. Narediti bi morali kakor naredi ameriški voditelji v strankah. — Preparajo se v volilnem boju in lasajo, da je joj. Ko pa so volitve končane, se vse to pozabi. Premagani kandidatje prvi čestitajo onim, ki so zmagali, potem pa vsi skupaj na delo za narod. Tu pa ni tega, žalibog! Vsi lahko vidijo sovražnika pred vrati, ki težko čaka prilike, da podere streho nad glavo vseh, pa nič! Strankarski boj dalje. Sedanja večina v parlamentu pod vodstvom Srba Vukičevića in Slovenca Dr. Korošca ima vse lastnosti in zmožnosti in tudi dobro voljo delati za narod in državo. Zakaj nasprotna stranke ne počakajo, da bodo videle, če to res hočejo? Če ne bodo v dejanju pokazali vsega tega kar obetajo, saj jih bo cel narod obsodil in bo delo lahko. Vrgel jih bode iz vlade in iz uradov.

Nov parlament je bil izvoljen 11. septembra. Sešel se je prvič ta teden, 20. oktobra. Zopet je ves narod gledal s strahom proti Belgradu. Težki oblaki, polni elektrike, so viseli nad celo deželo. Davidovič ni dobil prvi volitvah svoje večine. Užaljen je. Vukičević je bil močnejši. To Davidovičovo uzeljnost hočejo porabiti nasprotniki sedanje večine, da bi vrgli vlado in prišli sami do vlade. Neumnost! Ali bo potem kaj bolje? Potem bo pa sedanja večina mislila in delala samo na eno, da bo vrgla to vlado. In če se posreči, bo ta vlada, če pade, zopet skušala podreti drugo vlado. In tako bo šlo brez konca. Ali ni nevarnost, da bodo naredili iz Jugoslavije drugo Mehiko? Italijan se pa smeje in mane zadovoljno roke, ko gre njegovo žito v klasje.

O, ko bi dal Bog Jugoslaviji več moč, ki bi mislili samo na dobrobit države in ne na stranke.

Ob nastopu parlamenta smo se bali kaj bo? Nekateri so napovedovali padec vlade. In res ni manjkalo veliko. Za sedaj je kriza odvrnjena, pa le za sedaj. Pri teh razmerah pa danes ne vemo, kaj prinese jutri. Toliko pa mora vsakdo priznati, da je sedanja vlada še najboljša bodisi na znotraj, bodisi na zunan. Posebno na zunan je sedanja politika države srečna.

Toliko o politiki. Iz katoliškega sveta bi bila najzanimivejša konferenca jugoslovanskega episkopata v Zagrebu. Vsi nadškofje in škofje so se sešli k letnemu sestanku, da se posvetujejo o skupnih koristih in potrebah cerkve in katoličanov.

Da so se škofje pred vsem pogovarjali o konkordatu, je gotovo. Vendar, katerih točk posebno so se dotaknili, se škofje niso izrazili.

Sklenili so, da bodo pridedili za prihodnje leto v Zagrebu velik nacionalni evharistični kongres, ki naj poživši katoliško misel med katoliki Jugoslavije.

Na shodu se je tudi sporočalo škofom, da je slovanski misal, t. j. velika mašna knjiga za sv. maše v staroslovanskem jeziku, dotiskana in se bo v kratkem razposlala. Tudi obrednik v hrvatskem jeziku je

OB DESETLETNICI RUSKE REVOLUCIJE.

Na sliki vidimo revolucijonarje, ki napadajo zimsko palačo v Petrogradu, sedaj Leninograd. To je bilo pred desetimi leti, ob času velikega prevrata v Rusiji.

To in ono iz širokega sveta.

SMRT ČUDNEGA TRGOVCA UMETNIŠKIH STARIN.

V Londonu je umrl v starosti osemdesetih let znani trgovec z umetniškimi starinami g. Friedrich Cooksey. Njegov ime je postalo popularno z znano polemiko z dr. Bodeom, poznanim učenjakom in strokovnjakom, ki je bil te dni ravnatelj berlinskega muzeja cara Friedricha. Tedaj je namreč kupil ravnatelj berlinskega muzeja kip, ki je predstavljal "Floro", a za katerega se je splošno mislilo, da je delo Leonarda da Vincija. Dr. Bode je kupil ta kip za bajno vsoto 9250 funtov sterlingov. Trgovec Friedrich Cooksey je tedaj izjavil, da kip "Flora" ni delo Leonarda da Vincija, temveč od nekega boljšega umetnika iz XIX. stolet., Riharda Cocklea Lucasa. Ta izjava je izzvala veliko senzacijo med učenimi krogi, zlasti med ravnatelji muzejev in trgovci umetniških starin. Ker je ta izjava izzvala tudi veliko polemiko, je Cooksey predlagal, da se stari kip razbije in tako ugotovi, iz kakšnega materiala je bil narejen. Znano namreč je bilo, da je kipar Rihard Cockle Lucas rabil za izpolnjevanje svojih kipov najraznovrstnejše predmete. Tako se je v nekih takih kipih našlo vse polno nepotrebnih in nerabnih stvari. Dr. Bode, ravnatelj muzeja v Berlinu, je bil takoj pripravljen, da se predlog trgovca z umetninami izvrši in da se kip razdere. Na veliko začudenje, ko so odprli kip, so našli v notranjosti kipa že ponošen pokrivač. S tem je bila polemika končana z zmago Cookseya, trgovca s starinskimi umetninami. Vendar pa se je koncem konca vmešal v to afero, oziroma polemiko s kipom Leonarda da Vincija sam cesar Vi-

dotiskan. Ako se bo sklenil z Vatikanom konkordat, se bo baje vpeljala slovenska služba božja po celi državi mesto sedanje v latinščini. To bo vlada zahtevala najbrže vzpričo tilih mahinacij Italije, da se bo latinščina potem kolikor mogoče iztisnila iz vseh šol po državi.

Za nesrečne slovenske sužnje v Primorski, prodane Italijanom pri mirovni konferenci, se slovensko časopisje vedno bolj zanima, kar gotovo tudi ameriški Slovenci pozdravljajo z največjim veseljem. Ko bi se bil "milijondolarski fond" porabil, za kar je bil nabran, imeli bi v domovini \$64.000.00, t. j. 3 milijone 584 tisoč dinarjev za boj za pomoč primorskim Slovincem. Koliko bi se dalo doseči s tem denarjem! Pa? ...

ljem, ki je izdal uredbo, da se "Flora" še nadalje pripisuje v službenih katalogih kot originalno delo velikega italijanskega slikarja Leonarda da Vincija.

DRAGI KAMENJI NA URALU

Uralsko drago kamenje, posebno smaragd so poznani po celem svetu. Prvi smaragd na Uralu je našel leta 1831 neki seljak, ko je sekal drva v svoji šumi. Ležišče drugega kamenja se razprostira na 90 kilometrov od Sverdlovska (Jekaterinburga) in je zelo bogato. Poleg drugega zlatega kamenja se nahaja na Uralu tudi znani enklas, ki ima radi svoje prozornosti poseben sijaj. Ta kamen je zelo drag in redek. Do sedaj so našli vsega skupaj šele 25 komadov. Poleg teh redkih kamenjev pa je v Uralu tudi temno zelen križolot, topaz, beryl in drugi.

OBLETNICA POROKE PREDSEDNICA COOLIDGEA.

Mr. in Mrs. Coolidge sta 21. oktobra obhajala 22 letnico svoje poroke. Pred 23 leti, je bil še Coolidge mlad advokat, Mrs. Coolidge pa učiteljica. Predsednik bo 4. marca 1929 obhajal tudi obletnico, nam desetletnico kar je v Beli Hiši.

NESREČA FILMSKEGA IGRALCA DIETERLA.

Te dni se je v stanovanju znanega nemškega filmskega igralca Wilhelma Dieterla primerila nezgoda, ki bi bila skoro usodna za igralčevu karijero. Dieterle je dekupiral film "Abbejeva tajnost", ki ga je njegova filmska družba v bližnjih dneh nameravala spraviti v promet, ko je nenadoma nastal električni kratki stik: dva decimetra dolga iskra je obljela filmski trak, ki je bil mahoma ves v plamenih. Dieterle je hotel rešiti dragi trak, ki je ležal v bližini, toda bilo je že prepozno. Pri tem je igralce dobil težke opekline na obeh rokah.

Na njegove krike je pritekla v sobo Dieterlova žena. Hoteč moža rešiti iz objemov zubljev je prišla približno gorečega celuloida in jo je plamen ožgal po obrazu. V tem so prihiteli ognjegasci, ki so igralca in njegovo ženo odpeljali v bolnico. Ogenj so pogasili po dve uri trajajočem delu.

MOŽ, KI MU JE BILO 500 ŽEN PREMALO.

Med ljudi, ki so imeli največ žen in ki se jih kljub temu niso nasitili, spada bivši turški sultan Mohamed VI. Sedaj živi v Ženevi, kjer mu streže 12 slug, v ostalem pa se ne meša v javno življenje. Vendar še

ni pozabil ljubezni. Bivši sultanov harem je štel 500 odelisk in malo verjetno je, da je sultanu v tem bil enak še kateri drugi Don Juan. Ko pa je Mohamed VI. moral dati slovo harem in oditi v prognanstvo, so se tudi njegove odaliske razkropile po turškem svetu. V tujini pa se je starec zagledal v 22 letno dekle, Francozino Julieto Lepeonovo, hčerko ženevskega trgovca. In zgodilo se bo, kar se redko dogaja: sin Mohameda bo stopil pred džaurški oltar in se bo dal zvezati po krščanskem običaju. Ko je sultan šel v prognanstvo, je vzel s seboj štiri prijateljice. Živel je z njimi nekaj let v najlepšem sporazumu. Usoda pa je hotela, da je tudi njegov zmanjšani harem vzel žalosten konec. Eno prijateljico je izvršila samomor, druga se je smrtno ponesrečila na železniški voznji po Italiji. Ostali dve sta se prostovoljno ločili od njega in tako je ostal na stara leta sam.

Mohamed VI. živi v villi ob Ženevskem jezeru. Star je toliko, da bi bil svoji nevesti lahko ded, toda 22 letno dekle pravi, da je še vedno zmožen ljubezni z orientalskim žarom. Poroka se bo vršila v kratkem in po cerkveni ceremoniji se odpeljeta bivši sultan in njegova mlada žena v Pariz, kjer si bosta ustvarila stalno bivališče.

ZEDINJENE DRŽAVE

nimajo koristi, ker nasprotujejo sovjetski Rusiji. Na Uralu delajo Amerikanci priprave za velike rudnike, da bodo Rusi lahko iz njih črpali rudo. To delo bo stalo okrog \$100.000.000, od katerih odpade na stroje, ki jih bodo kupili v Ameriki, 25 milijonov dolarjev. Če bi bila ameriška vlada v Washingtonu malo bolj naklonjena Rusiji, bi imela veliko takih kupčij, tako pa jo izpodrivajo Nemci.

VELIK OGENJ: ŠKODA CEJNENA MILIJON DOLARJEV.

Hopkinsville, Ky. — V trgovskem delu tukajšnjega mesta je nastal ogenj, ki je povzročil nad milijon dolarjev škode. Požar je sledil eksploziji v skladišču municije. Več oseb je bilo ranjenih, ko so naboji leteli na vse strani.

— Pariz, Francija. — Miss Elder in njen pilot, George Halderman, sta bila v Parizu odlikovana in avijatkinjo so po vrsti vsi francoski senatorji poljubili. Če so tudi poljubovali pilota, poročilo ne pove.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

Govor g. Grdina na nedeljski prireditvi S. Ž. Z. v Chicagi.

Veleč. gg. duhovniki, velečastni gost in prijatelj zastopnik Kraljevine Jugoslavije g. Jankovič in njega gospa, spoštovane gl. odbornice in delegatnje SZZ. sestre in bratje!

V veliko čast si moram šteti, da se nahajam v tej prijazni in odlični družbi ta večer. Prisedrugi pozdravljeni prav vsi!

Predragi, ravnokar smo čuli mojega predgovornika generalnega konzula Jugoslavije g. Radivoja Jankoviča, ki je v naudušenih besedah povedal, kdo in kaj smo. Srbi, Hrvatje in Slovenci smo bratje in sestre, eno smo, ene krvi, enega naroda. Nihče morda tukaj tega važnega vprašanja tako ne razume, kakor jaz. Proučeval sem ga zlasti tedaj, ko smo med vojno delali ameriški Slovenci za jugoslovansko ujedinjenje. Tudi imam mnogo stikov v trgovini in podjetju z brati Hrvatji in Srbi in poznam jih kot naše dobre brate. Med nami ni razlike. Poprej so se jali med nas razlike Turki in Germani. Zdaj to delajo lastni bratje, ki so od vere odpadli, to so slovenski liberalci in razni brezverski in narodni odpadniki. Hujskajo Srbe proti katoliškim Slovincem in jih črnijo, češ, da mi pravoslavne sovražimo, kar pa je največja laž. Ne, mi katoliki delamo za zблиžanje med katoliki in pravoslavni in tako delajo tudi pravoslavni. Srbin je veren. To sem se kolikokrat pričal zlasti ob pogrebih. Kako lepe rituale imajo. Z našganimi svečami spremljajo svoje mrtve. Kaj je to če ne živa vera naših pravoslavni bratov. In ti nas katolicanov ne sovražijo res radi vere. Razlike se blažijo in se bodo blažile in močno upanje živi, da po zблиžanju se bota krščanski Rim in Vzhod zopet znašla v objemu ene misli.

Iz besed g. predgovornika lahko spozna vsak, da iz njih odseva velik duh bratske ljubezni in ko bi imeli več takih velikih mož po duhu, bi že tudi imeli vse drugačnejše razmere med seboj. Čast in priznanje g. konzulu in njegovi spoštovani soprogi, ki prihajata tako rada med Slovence, ter spričujeta s tem svojo veliko bratsko ljubezen.

Namen mojega prihoda na današnje slavnost je trojen. Prvič, želim se osebno porazgovoriti s sobrati K.S.K.J., da dobim razne dobre nasvete in podatke, kaj da članstvo misli, kaj žele njihova društva itd. Drugič, da tukaj pozdravim zbrano ženstvo, na njihovi prvi redni konvenciji, na kateri se pripravlja velik novi program za bodočnost njihovega dela. In konečno prišel sem tudi radi letnega zborovanja tiskovne družbe Edinost, ki se bo vršilo v torek večer. Tako torej najprvo pozdravim vse sobratje in sosome K. S. K. J. priporočivši se jim, da naj skušajo z menoj osebno se porazgovoriti, v slučaju, da želi kateri kaj zvedeti, ali naročiti o tem i onem za dobro in korist KSKJ.

Ker sem imel čast biti povabljen na ta pomenljivi sestanek od vrlih žena glavnih uradnic S.Ž.Z. si tem potom štejem v dolžnost izreči čestitke. Želim obilo uspeha na začrtanemu programu, želim, da bi bila vaša pot gladka in vedno uspešna in da bi vas pripeljala do cilja, ki ste si ga zastavile s svojo organizacijo.

Velika je vaša naloga in služba, katere ste se delegatnje vzele pod imenom SZZ. na sebe z obljubo do slovenskega naroda, da bote delale za njega v splošno korist. Mlada in šibka je še deklica S. Ž. Z., ki se je zaobljubila preveziti to veliko delo za narod. Hišna mati, kateri ima preveč dela in opravila ter skrbi v lastni hiši, ji ni mogoče, da bi poleg svojih opravil mogla kaj posebnega drugega delati in voditi. Taka hišna mati, mislim je SZZ. in ako bi bil na tej vaši konvenciji vaš namen to šibko mater, ki ima mnogo drugega dela obremeniti s kakimi drugimi skrbmi, kakor so: zavarovalniške težkoče, bolniške in druge, take kakor jih imajo že druge stare organizacije. Ako bi bil to vaš največji namen oz. te konvencije, potem ve niste začele pravo pot. S takimi načrti in cilji bi si nakopale zavist, sovraštvo in tako težko breme, da bi ga ne zmagale. Zgubile bi svoj pravi namen in cilj, zaupanje

(Dalje na 4. str.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00 ----- \$ 6.15	200 Din ----- \$ 4.45
10.00 ----- 11.25	500 Din ----- 9.80
15.00 ----- 16.35	1000 Din ----- 18.90
20.00 ----- 21.45	1500 Din ----- 28.00
25.00 ----- 26.55	2000 Din ----- 37.00
35.00 ----- 36.70	3000 Din ----- 55.40
50.00 ----- 51.90	4000 Din ----- 78.50
75.00 ----- 77.80	5000 Din ----- 91.60
100.00 ----- 108.00	10000 Din ----- 182.00
200.00 ----- 204.50	15000 Din ----- 278.00
300.00 ----- 306.00	20000 Din ----- 368.00
400.00 ----- 407.50	30000 Din ----- 548.00
500.00 ----- 509.00	40000 Din ----- 724.00
600.00 ----- 610.50	50000 Din ----- 902.00
700.00 ----- 712.00	60000 Din ----- 1082.00
800.00 ----- 813.00	70000 Din ----- 1260.00
900.00 ----- 914.00	80000 Din ----- 1441.00
1000.00 ----- 1015.00	90000 Din ----- 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.
Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotih do 8:30 zvečer.
KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00
PROMET IN VIRI NA\$3,500,000.00

GOVOR G. GRDINA NA NEDELJSKI PRIREDITVI S. Z. Z. V CHICAGU.

(Nadaljevanje 3. str.)

v javnosti, ker bi ne bilo nič drugega, kakor še ena konkurenca več, ki bi ne rodila vam zlahknega sadu, kakor je bil vaš prvotni namen. Seveda s tem ni rečeno, da ne imeti ničesar podobnega, nekaj je potrebno, da s tem ženstvo držite skupaj. Nikakor pa ne mnogo ali preveč obložiti, to bi vam škodovalo. Ako je vaš kak tak namen, potem škoda truda in dela, ker ne bi uspelo.

Ako pa je vaš načrt izobrazba in vzgoja slovenskega ženstva v Ameriki, potem pa S. Z. Z. pristoje pozdravljena, iskreno dobro došla! Potem bo ta organizacija res postala svetla zvezda na nebu ameriškega slovenstva, potem pa mora z vami sodelovati vse in pomagati vse! Ako se bo vaše delovanje udejstvovalo na polju krščanske kulture in prosvete, potem bo vam med narodom odprto široko polje.

Prav je, da se borite za svojo enakopravnost na celi črti. Ali nikdar naj vas ne zavedejo kake egoistični cilji. Slovenska katoliška žena ne sme nikdar pozabiti na svojo K. S. K. Jednoto, na mater vseh ameriških organizacij. To je naša skupna podpora mati.

Zato žene naprej za vzgojo in izobrazbo slovenskega ženstva v Ameriki! Sledite vedno in vsikdar pravemu cilju vaše organizacije.

Končno pa naj tu izrazim še tretjo čestitko, katero sem prinesel kot delničar za sejo tiskovne družbe Edinost, ki se bo vršila v tork, kjer pa mi ne bo mogoče prisostvovati, radi vrolo važnih opravkov doma.

Chicago je središče ameriškega Slovenstva. Je centrala in zaloga vsega dobrega, pa tudi vsega slabega za narod. Iz Chicago prejemo dober katoliški časopis "Amerikanski Slovenec", ki nam prinaša, kakor reka v srca katoliškega duha. Na drugi strani pa prihaja tudi odtod reka umazane glata in smeti v srce naroda po ostudnem brezverskem časopisju, ki ga izdajajo slovenski odpadniki.

Zato, koder teče tok dobre ga časopisa "Amerikanski Slovenec" je zanimanje za vse katoliško, za naše župnije, za naša društva itd. Na drugi strani, koder teče tok umazane brezverskega časopisja najdete dom brezverstva, iz kojega kroga se ruje proti vsem, kar je katoliškega in ljubo in drago pravemu Slovincu. Zato zlasti tudi ve žene imate pri tem veliko odgovornost, da pazite, da po vaših hišah in naselbinah ne najde pota tok brezverskega časopisja.

Ker je ta list A. S. vam prvi podal roko in popeljal vas s svojo besedo med slovensko katoliško javnost, je vaša dolžnost, da tega ne pozabite. Ker ste torej vaša organizacija in ta katol. tiskovna organizacija obe prekoristne za narod, bo prav in na mestu, da tudi o tem spregovorim nekaj besedij.

Slišal sem, da tiskovna družba Edinost gre lepo naprej kar bo itak slišalo se poročilo na delniški seji. Reanica je, to že vemo, da je na polju časopisja naš pionir A. S. v trenjih neustrašen boritelj in zmagovalac. Da pa obstoji in napreduje tako podjetje je treba krepkih, za delo naučenih ter za boj neustrašenih mož, ki vodijo boj in dvigajo zastavo resnice na literarnem polju. Ameriški Slovenci se imamo zahvaliti tem, ki to podjetje vodijo. Urednik mlad mož, ki je podal samega sebe prostovoljno v to težko in nevhvalno delo za Boga in narod, da brani in zagovarja ter odbija napade brezvercev, ki so se zakleli, da iztrgajo našemu ljudstvu vero iz srca je tisti, ki za nas to vrši. Čast možu, ki je neustrašen, kakor hrast in stanovitost

v prepričanju, kakor skala. To je podlaga podjetja in napredka istega. Čast vsem pri upravnistvu in urednistvu, vsem sotrudnikom, vrlim dopisnikom in vsem, ki sodelujejo na katerikoli fronti našega katoliškega pokreta v Ameriki.

Narodu pa to le na srce: Podpiraj taka podjetja, razširjaj tak list, ki se bori za resnico in sveta načela!

Ako imajo naši verski in narodni odpadniki, pravim tudi narodni, ker kdo odpade od vere, ta odpade tudi od naroda, ker slovenski narod je z vero tako zvezan in združen da si enega brez drugega niti misliti ne moremo, zmisel, da podpirajo svoje umazane liste, imejmo ga tudi katoličani, če smo res pravi katoličani če ne pa povejmo kaj smo. Zakaj po naših delih se nas sodi.

To so torej moje čestitke vsem. Želeč obilo napredka. Želim zlasti ženam obilo vzajemnosti, da bi dogradile svojo organizacijo po načrtih katoliškega in narodnega prepričanja!

Hvala vsem za posluš!

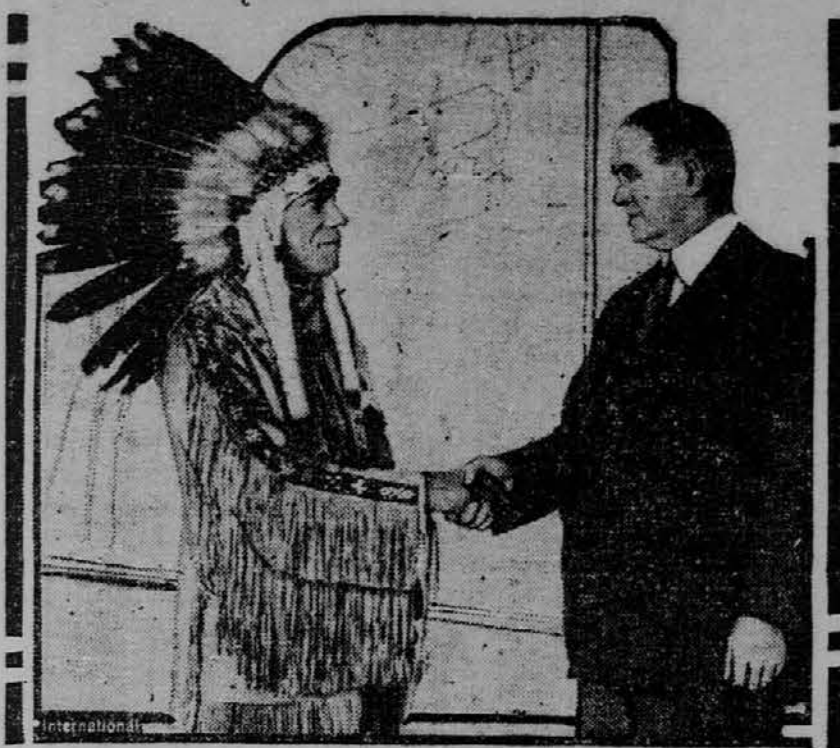
KNJIŽEVNI PREGLED.

"CAS". — Ravno kar smo prejeli iz Ljubljane novi letnik 1927-28. števil. 1. v obsegu 72. strani. Zelo bogata je ta številka. Prinaša sledeče razprave:

Življenje in forme (dr. Aleš Ušeničnik). — O uredbah in uredbodajni funkciji oblastne samouprave (dr. H. Steska). — Gospodarske krize (dr. Jože Lavrič). — Slede II. pregledi: Biblični orient po svetovni vojni (dr. M. Slavič). — Iz filozofije (A. U.). — Končno III. slovnstvo: Slovenski biografski leksikon, zv. 2 (Frst.). — Šimrak, De relationibus Slavorum Meridionalium. . . (dr. J. Mal). — A. Ušeničnik, Socialno vprašanje (M. Kranjec). — Ivčić: Les problemes agraires en Yougoslavie (mp.). — Hourtiq: Uvod in istoriju umetnosti (Frst.). — Memoari prote Matija Nenadovića (S. Kranjec). — Popović D.: Izvolskij i Rental (S. Kranjec). — Poročilo Delavske zbornice za Slovenijo za leti 1925. in 1926. (A. U.). — Urednik: Dr. Fr. Ks. Lukman.

Ta edina slovenska znanstvena revija je pogumno nastopila pot v svoje 22. leto. Pravzaprav v štirideseto leto; zakaj v bistvu nadaljuje ideje Rimskega Katolika (1888—1896) ter katoliškega Obzorika (1897—1905-06), s tem razločkom, da je bil prvi pole-

INDIJANSKI POGLAVAR V WASHINGTONU.

Slika nam predstavlja indijanskega poglavarja Eagle Feather, rodu Cherokee, ki sega v roke C. H. Burkeju, indijanskemu komisarju, v prostorih departmenta za notranje zadeve v Washingtonu.

mičen, drugi predvsem posvečen apologetiki, in — tretji v tej vrsti — pa že nekaj let goji vse panoge resnega znanstva, seveda vse pod vidikom: v prospah krščanske kulture.

Revija "Cas" je zlasti priporočljiva inteligentom radi svojih bogatih znanstvenih razprav. Za Ameriko stane naročnina \$2.00 na leto. Izide šestkrat na leto in se naroča pri Leonovi Družbi, Ljubljana, Miklošičeva ul. 7. Jugoslavija.

"AVE MARIA" novembra številka je ravnokar izšla s sledečo vsebino: Ob srebrnem studencu (France Jaklič). — Sveta in zveličavna misel (K.). — Anton Martin Slomšek (Sr. M. Lavoslava). — Pesem: Kolovrat se postavlja (Janko Poljanšek). — Srebrna žlička (Niko Kuret). — Pesem: Moja mati (J. Poljanšek). — Tunney in Dempsey (P. Aleksander, O.F.M.). — Kristus Kralj sveta (Rev. J. C. Smoley). — Otroci (N. Kuret). — Sončna pesem sv. Franciška (Rev. Ev. Berlec). — Življenj po dva (Dr. Jože Jeraj). — Most nad prepadom (P. Krizostom Sekovanič). — Glasovi od Marije Pomagaj (P. Benigen Snój). — To in ono (Razni statistični podatki). — Smešnice. — List je ilustrovan s zanimivimi slikami. Stane na leto \$3.00 in se naroča pri Slovenskih oo. frančiškanih v Lemontu.

"KRIŽ NA GORI" 6 in 7 številko smo ravnokar prejeli s sledečo vsebino: Anima: O katoliški aktivnosti | Pino; O telesni kulturi | F. Č.: Bog, religija in kultura | F.-i.: Tone

Kralj v Strugah; Dr. P. Roman L. Tominec O.F.M.: Dve imeni — ena misel | Božo Vodušek: Etika in politična miselnost Slovencev | Joško Lampret: Od Biervillea — Pan-europe — v novo vojno | E. Kocbek: Ritem. Pril. "Stražni ognji".

"Križ na gori" je glasilo katoliške slovenske mladine v Sloveniji, ki pokazuje, kako se v tej povojni dobi giblje in razvija katoliška mladina doma. Vsebuje zelo bogate razprave. Naročnine za Ameriko ne omenja. Naroča se pri: Upravi "Križ na gori", Akademski dom, Miklošičeva ul. 5. Ljubljana, Jugoslavija.

— Sydney, Avstralija. — Izletniški čoln, na katerem je bilo 150 oseb, največ otrok, se je potopil, ko je v njega zadel parnik Tahiti, ki se je nahajal na poti v San Francisco. Ob življenje je prišlo 46 oseb. — Chicago, Ill. — Harry Kousin, trgovski potnik z zlatnino iz Newyorka, je naznanil policiji, da je zgubil torbico, v kateri je imel vzorce zlatnine in dragih kamenov v vrednosti \$71,000.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

Pioneer Livery Stable
John R. Ryan, Prop.
POGREBNI ZAVOD — SLUŽBA NOČ IN DAN.
Cor. 6th & Portland Strs.
Tel. 25
CALUMET, MICH.

Širom Jugoslavije.

Težka kolesarska nesreča.

V Vetrinjski ulici v Mariboru sta trčila skupaj dva kolesarja. Dočim se enemu ni nič zgodilo, je drugi priletel z glavom s tako silo na pločnik, da si je izbil sprednje zobe, potolkel nosno kost ter se občutno ranil na obrazu.

Smrt dveh znanih Mariborčanov.

Na svojem posestvu Rotendorf pri Mureku je umrl znani mariborski pek g. Schober. — Rajni je bolehal že dalje časa na srčni vodenici. Umrl je tudi komaj 54 let stari izdelovatelj železnih blagajen g. Fr. Schell.

K roparskemu napadu na poštnega sla v Rušah

poročajo: Dnevničar France Levanič je nesel pošto na kolozdvor k večernemu vlaku. Sredi samotne poti je opazil postavlo, slonečo ob plotu. Ko se je Levanič približal, je neznanec naglo pristopil k njemu ter ga z močjo sunil v trebuh. Levanič je omahnil na tla in se začel braniti pred napadalcem, ki mu je trgal poštno vrečo iz rok in ga bil po ustih. V obupni borbi je Levanič ugriznil roparja v prst, ta pa je roko iztrgal s tako silo, da je Levanič polomil nekaj zob. Nato je iztrgal poštno vrečo in pobegnili skozi goščavo proti tovarni. Levanič se je obupan vrnil v poštni urad, odtod pa se je podal k orožnikom, ki so pazljivo preiskali vso okolico, toda za roparjem, ki je odnesel 38,500 Din zaenkrat ni sledu. Iz Ljubljane je odpotoval v Ruše revizijski uradnik poštne direkcije, da ugotovi podrobnosti drznega roparskega napada.

V Bosni ujet golob pismoenoša iz Italije.

V zadnjem času se množe slučajji, da se v sarajevskem okrožju pojavljajo italijanski golobi-pismoenoše. Te dni je bil tak golob ujet v rogatiškem okraju. Vjel ga je seljak Zajm. Djekič ter ga izročil policijski oblasti, ta pa ga je odstopila vojaški oblasti. Golob je imel na nogi aluminijev obroček z napisom: Italia 25 No. 60,381. — Uvedena je preiskava, da se dožene, odkod prihajajo ti golobi.

Senzacionalno priznanje na smrt obsojene Katicke Lubu.

Kakor je že bilo poročano, je bila 27. septembra v Velikem Bečkereku obsojena na smrt kmetica Katica Lubu, ker je zastrupila svojega moža. —

bil 29 let. To je v zadnjih dneh že drugi samomor v Trziču

Igra prirode.

Na posestvu nekega seljaka v Iloku se je te dni (13. okt.) vdrguč razvezel španski bezeg. Cvet diši kakor spomladi, le nekoliko bolj bled je. Pri nekem drugem seljaku pa je ponovno ozelenel oreh. Pojavil se je plod, ki pa se ne razvija, ker je vreme že prehladno.

Trebušni legar

(tifus) se je pojavil koncem septembra in v začetku oktobra v vasi Lipje, župnija Hinje, občina Žužemberk, ki je zahteval v enem tednu iz vasi pet žrtev in eno v sosednji vasi Lašče. Šest jih je umrlo v cvetu mladosti, sedem pa je bilo prepeljanih v deželno bolnico v Ljubljano. Gotovo je vzrok boleznim nesmažna pitna voda, saj so bile te vasi v poletni suši navezane na umazano Krko.

IZ PRIMORJA.

Fašisti pregnali slovenskega duhovnika.

V nedeljo, 9. oktobra se je poslovil od svojih vernikov č. g. Martelanc, župnik na Proseku. G. župnik mora zapustiti nesrečno primorsko deželo, ker so mu fašisti onemogočili bivanje med svojimi rojaki. Kaj so fašisti uganjali na Proseku, kako so šikanirali g. župnika, je znano po vsemu Krasu. Na njegovo mesto pride č. g. Josip Križman, dosedaj kaplan pri Sv. Vincencu v Trstu. G. Martelanc je dal Proseku vse svoje sile. Kako težko je delo v fari, ki je zastrupljena po liberalizmu in komunizmu ter stoji na robu moralno-propadajočega mesta! In k temu naj se potem pridružijo še večne šikane fašistov, ki se izpremenijo v pravo trpinčenje. Po odhodu č. g. Martelanca je nastala med slovenskimi duhovniki nova vrzel, ki je ne bo lahko zakriti.

Morilec Skvarča v goriških zaporih.

Oni Peter Skvarča, ki je umoril in obesil svojega očeta v Planini pri Cerknem, se nahaja sedaj v zaporih v Gorici, kamor so ga pripeljali iz Celja. Skvarča pride pred prihodnjo poroto.

Strašna nesreča.

V Bakovcih pri Francu Lukarju je kobilica brenila domačega 5letnega otroka. Zadel ga je v glavo in sicer tako močno, da mu je počila lobanja. Domači so ga takoj spravili v bolnico v Murski Soboti, a pomoči učenci meščanske šole. Star je

E. R. MAYER
1229 NORTH EIGHT STR. SHEBOYGAN, WIS.
PRVOVRSTNA BRIVNICA
NAŠE GESLO: PRVOVRSTNA POSTREŽBA.

4%
Obresti na hranilne vloge pri
SHEBOYGAN COUNTY MUTUAL SAVINGS BANK
Cor. North 8th Str. & Penn Ave. Sheboygan, Wis.
Naložite vaše prihranke v naši banki, kjer bodo varno naloženi.

W.A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York ave., Sheboygan, Wis.
JACOB GEREND
POHIŠTVO IN POGREBNI ZAVOD
704-706 N. 8th Street, Sheboygan, Wis. Tel. 377-J. 4080-W.

PRVA NARODNA BANKA
CALUMET, MICH.
Ko pošiljate denar v staro domovino, pridite k nam. Mi pošljamo denar na vse strani sveta po najnižjih cenah.
OPRAVLJAMO VSA BANČNA DELA — TOČNO, POŠTENO, ZANESLJIVO.
Plačamo na hranilne vloge po 3%. Naše geslo je:
TOČNA IN ZANESLJIVA POSTREŽBA.
First National Bank
CALUMET, MICH.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICHIGAN
Glavnica \$200,000 Preostanek \$200,000
Nedeljeni dobiček.....\$190,000.
GORDON B. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.
IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

Širite "Amer. Slovenca"!
Milwaukee Cheese Co.
308 BROADWAY STREET, MILWAUKEE, WIS.
STANZ'S CREAM CHEESE
V zalogi imamo štiri in šestdeset različnih vrst sira.
Se priporočamo vsem Slovincem v naklonjenost.

PROGRESS LINOLEUM & CARPET STORE
F. NOVICKI
1738 West 18th Street CHICAGO, ILL.
Phone Canal 1505
Velika zaloga karpeta in vse vrste oljnatega platna. Dobimo ga direktno iz tovarne cele zrove. Vsakdo si lahko pri nas izbere česar želi.

Lz življenja in sveta.

ČE SE SLOVENEK PRVIČ NAPIJE DALMATINCA.

Splitska "Nova Doba" poroča o komičnem doživljanju nekega Tržičana:

Albert Lavrin je prišel pred par dnevi iz Tržiča na Kranjskem v Split. Ne poznajoč čudovito moč mladega dalmatinca, si ga je hotel pošteno privoščiti. V to svrhu se je podal v eno od gostiln, v katerih se servirajo gostom zgolj taka jedila, na katere se da krepko koliko časa je veselo prepeval starovinski tovarišev je pojedel Lavrin veliko porcijo polenovke, ki jo je jel krepko zalivati z letošnjim dalmatincem. Kmalu je postal židane volje. Nečak! Prokleta trta!

FOTO-AVTOMAT.

Neka ameriška družba je za 1 milijon dolarjev odkupila od inženirja Josepha patent avtomata za fotografiranje, ki pomenja lep napredek na polju mehanizacije fotografiranja. Novi avtomat more v 7 in pol minutah napraviti 8 različnih portretnih posnetkov in je namreč v mali, telefonski celici podobni kabini. Če rabiš svojo sliko, se vsedeš na stol, kategera s posebnim mehanizmom reguliraš, da pride glava v višino aparatovega objektiva, v posebno odprtino vržeš novček, nakar kabino razsvetli močna obločnica in začne delovati avtomat, ki ti v 20 sekundah napravi 8 različnih posnetkov. Med posameznimi ekspozicijami je toliko presledka, da lahko spreminjaš lego glavo in se daš naslikati v 8 različnih pozah ter si po izgotovitvi izmed njih izbereš tisto, na kateri ti najboljše "zadet". Ko je zadnji posnetek gotov, ugasne obločnica, avtomat prične razvijati slike in čez 7 minut se v drugi odprtini pokaže 8 izgotovljenih fotografij. Mehanizem je tako urejen, da medtem, ko prvi čaka na izgotovitev, lahko začne že z drugim. V New Yorku je postavljenih več takih avtomatov in baje se na vsakem fotografira povprečno po 300 ljudi dnevno. Seveda avtomat ne dela s ploščami; eksponira direktno na papir, ki ga mehanizem vodi mimo leče, odtod pa v posamezne kopelji, ki so potrebne za razvijanje in fiksiranje. Po vsaki kopelji se papir opere v vodi in osuši z vročim zrakom.

NOVA BANK OF ENGLAND.

V Londonu grade novo poslopije največje banke na svetu, to je Bank of England, v katero se steka angleško bogastvo. Največjo pažnjo posevčajo blagajnam. Že v starem poslopiju so bile blagajne iz železobetona in jekla ter obdane z napravo, da bi nepoklicanega obiskovalca blagajne v trenutku zalila voda, nekatera pa so se dale pogrezni v vodo, ko so bile poslovne ure pri kraju. Te blagajne so imele dvojna jeklena vrata, ki so tehtala okoli 20 ton, torej toliko kot posamezen londonski tramvajski voz. Nove blagajne imajo po trojne stene iz najtrše jekla. Te stene so neprodorne za vsako rezilno orodje ali svedre. Jeklo se imenuje "tungsten steel" ter je tudi pred acetilskim varilnim aparatom varno. V notranjščini jeklenih sten je vložek, ki je ognja varen in poleg teh je še neka tekočina vmes, ki se razlije, ako je izpostavljena vročini, ter stene ohladi. Tako je

poskrbljeno, da v slučaju ognja, četudi bi bile zunanje stene blagaj razbeljene, bi vsebini blagaj vendar nič ne škodilo. Med vojno so imeli v Aleksandriji tako blagajno. Med bombardiranjem se je stavba, v kateri je bila blagajna, vnela in pogorela do tal. V blagajni je bilo nakopičeno neizmerno bogastvo, a radi strašne vročine ni bilo mogoče dva dni priti do blagajne. Ko je požar ponehal, so štirinajst dni kopali predno so prišli do blagajne, tako je bila zakopana v razvalinah. In ko so jo odprli, niso bili vrednostni papirji niti najmanj poskodovani. Nove blagajne v angleški banki so torej varne pred tatovi, ognjem in bombami.

Prve blagajne so bile iz hrastovega lesa in obdane z železnimi obroči. Take bi dandanes vlomilec odprl v pol minute. A že l. 1830. so imeli jeklene blagajne, ki pa so bile tudi le še slabotne skrinje, v primeri z današnjimi.

Od tu dalje so se blagajne izdelavale v vedno večji meri, kakor tudi opremljene z najnovejšimi iznajdbami. Toda tudi vlomilci so šli vspreddno s tem naprej. Zabili so jeklene zagazde med vrata, oziroma se lotili iste kar na zadnjem koncu. Električni svedri so še danes priljubljeni. Mogoče jih je priklopiti k vsaki električni napeljavi v sobi ali pa na prostem. Ko zvrtajo majhno odprtino, položijo v blagajno eksplozivne snovi, ki razrahljajo ključavnice. Z blagajnam v angleški banki je kaj takega nemogoče napraviti. Letos so nekeje v Londonu poskusili vlomiti v tako moderno blagajno, v kateri je bilo vrednosti 70.000 funtov. Privlekli so seboj kakih osem stotov raznega orodja, med katerim je bilo 1000 kubičnih čevljev kisika. "Delali" so šest ur, a v vsem tem času zavrtali le majhno luknjo v zunanjo steno blagajne. Ko so uvideli, da je ves trud zaman, so odšli ter pustili na mestu razno orodje v vrednosti več kot sto funtov.

Neka banka v Londonu je opremljena z 20.000 blagajnam, v katere spravljajo bogati meščani svoje dragocenosti. Glavna vrata k tem blagajnam so tako težka, da jih ni mogoče drugače premakniti kot hidravličnim potom ter se odpirajo kot kaka velikanska vodna zatvornica. Poleg tega pa je stavba popolnoma izolirana, tako da jo je od vseh strani kakor tudi iz viška mogoče nadzorovati in so povsod postavljeni oboženi stražniki ponoči in podnevi.

Koliko skrbi za ta ubogi minljivi denar. Ali ni srečnejši tisti, ki nima s takimi stvarmi nič opravka?

KAKO STA DEMPSEY IN TUNNEY POSTALA BOKSARJA.

Pred dvanajstimi leti je prišel neki človek v nek salon (gostilno) v San Francisku ter se poslužil jedil, ki so bila tam razpoložena po ameriškem običaju, da so bila za onega, ki je pijačo naročil, prosta. Ker pa pijače ni naročil, ga je lastnik salona premeril z očmi, nato pa še z rokama ter

ga hotel vreči na ulico. Nekaj časa sta se metala in suvala, h koncu pa podala prijateljsko roko.

Tako sta se srečala Dempsey in Kearns, ki je bil do pred par leti Dempseyjev manager. Dempsey je bil miner v nekem kamnolomu ter zgubil službo, na kar je taval okoli ter se brez sredstev poslužil, kakor smo navedli. Sklehila sta pogodbo, da si bosta ves zaslužek delila. In lani je Dempsey povedal poročevalcu angleškega lista, da je do sedaj že nad pet milijonov dolarjev "zaslužil" z boksanjem, tako da je on do danes najbogatejši bokсар na svetu.

Za njegov prvi nastop je prejel dva in pol dolarja. Tri leta pozneje, ko je postal svetovni šampion, v boju z Jess Willardom, je pa dobil že 27.000 dolarjev, a lani, če tudi je zmagal Tunney, je prejel nekaj nad 950.000 dolarjev. Pred par meseci se je boksal v Bostonu z bivšim mornarjem Sharkeyjem ter ga v sedmi rundi premagal za kar je prejel zopet 250.000 dolarjev. Skoraj ob istem času ko se je Dempsey ruval v San Francisku, je Gene Tunney sedel v uradu neke newyorške parobrodne družbe ter zaslužil deset dolarjev tedensko. Ker ni imel izgleda, da bi v doglednem času napredoval, je pustil službo ter se podal k mornarici. Tu je spoznal, da je močan in da zna svoje pesti dobro uporabljati. Leta 1922 je postal ameriški šampion v lahki atletiki v boju z Levinskim, naslednje leto pa z Grebom zopet zgubil. Toda zaslovel je šele leta 1925, ko je potokel celo Tom Gibbonsa. Ko je premagal Dempseyja, je prejel 200.000 dolarjev in seveda take svote še ni nikdar videl. Med obema svetovno znanimi boksarjema je velik kontrast. Dempsey je star 32 let ter je v gotovih stvareh podoben otroku, staremu pet let. Zajemljiv je za vsako malenkost, ki vzbuja veselje in smeh. Kadar pa se bojuje, je podoben razkačeni živali. Tunney je star 29 let pa je povsem drugačen. Je prijatelj dobre literature in kar je še več, jo tudi razume. Toda ima napako, da se rad baha in ravno radi tega ni tako priljubljen v Ameriki. Toda tudi to je samo trenotno, kajti Dempseyja so sedem let zasnehovali in niso opustili nobene prilike, da bi mu ne oteževali življenja. Danes pa je v boksalnem svetu Amerike polbog. Mnogo je pridobil na priljubljenosti, ker je lani na tako viteški način prenesel poraz.

Dne 22. septembra sta se, kakor je že bilo poročano, Dempsey in Tunney zopet spoprijela v Chicagi na Soldiers Field. Dasi je Tunneju že slaba predla, vendar je ostal še nadalje svetovni prvak v boksanju, Dempsey ga ni premagal. Iz tega boja je odnesel

milijon dolarjev; Dempsey se je pa moral zadovoljiti s \$450.000.

IZPRED SODIŠČA. "Roke kvišku".

V vlažnih barakah prebivajo. Ne počutijo se dobro med nami. Kako bi se tudi? V Jugoslaviji zastirajo vsako obzorje visoke gore, tam so pa široke stepe ob Donu, kjer so zborovali po kosaških običajih in vse medsebojne spore obravnali pred svojim lastnim vojaškim sodiščem. Svefovna vojna in revolucija v njih domovini jih je raztrosila po vsej zemlji, le v njihovi jih ni pustila.

Šest jih je pred sodnikom. Sami bivši kosaški častniki. Prvi toži, drugi je tožen, ostali štirje pa prisegajo in pričajo. Mladi Kolja je bil pod carjem častnik najnižje šarže in je moral vedno skrbno salutirati pred Fedjo, svojim predstavljenim. Tu v Ljubljani pa se je Kolja skujal. "Bila sva res oba oficirja v Rusiji, on je bil nekaj več kot jaz!" je premišljeval. "Danes tu v tujini, sem jaz uradnik in knjigovodja, on pa, nevednež, je samo sluga. Naj pozdravlja on mene!"

Fedja pa ni priznaval novih razmer. Strogo je zahteval od Kolje, naj ga on pozdravlja prvi. "Ne boš!" je rekel Kolja. "Kaj ne bom? Roke kvišku!" je kričal Fedja in že je krepko stisnil nepokornega Koljo za vrat z roko, z drugo pa je vlekel iz žepa nož, grozeč, da se ne ustraši niti najhujšega. Koljo so komaj rešili njegovi tovariši.

Pred sodnikom se vojaško predstavitava oba, Kolja in Fedja. Tudi priče pridejo in v strumni vojaški poziciji glasno ponavljajo slovensko prisego z izrazitim ruskim akcentom. Ko izpovedo, kar so vedeli, prijavi Kolja zahtevo, naj mu plača Fedja "pjet tisučev dinarjev" za bolečine. Fedja je še srečno odnesel kožo. Plačal bo samo dvesto dinarjev kazni in petdeset za odškodnino. Povrhu vsega bo moral poravnati še stroške in tudi takse ne izostane. Kozaki nato vstanejo in z vojaškim korakom odidejo iz dvorane. Še iz veže se je čul razburjen Koljin glas, da bo za "pjet tisučev dinarjev" tožil Fedjo pred civilnim sodiščem.

V pretepu ranjen.

V mariborsko bolnico je bil pripeljan Josip Efeul, ki je dobil v Leitersbergu pri pretepu vbojdlaj z nožem v hrbet. Njegova rana je precej nevarna.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ZALOSTNO PISMO

Je prejel zadnji ponedeljek preč. g. pater Anselm Murn, O.F.M., slovenski župnik v Chicagi, iz stare domovine, da mu je tamkaj v Podturnu, fara Toplice pri Novem mestu, preminula draga in ljubljenamati Jozefa Murn, roj. Štraus. Tu v Ameriki zapušča tri sinove: Rev. Anselm Murna, župnika v Chicagi; Martina in Johna Murna v Brooklynu, in Josipa Murna v stari domovini, in tri hčere: Jozefo Samida, Marijo Kump in Terezijo Gorše. Vsem preostalim izrekamo naše iskreno in globoko sožalje! Materi pa raj in pokoj nad zvezdami!

Nevaren sosed.

V soboto 15. okt. je prijavi la neka gospodinja svojega podnajemnika P. D., ki je nedavno prišel v Maribor iz Južne Srbije. V nekem sporu je gospodinjki grozil s smrtjo. Policija ga je aretirala in ugotovila, da ima mladi mož že zanimivo preteklost. Zasleduje ga okrožno sodišče iz Tuzle radi tatvine.

NAŠI ZASTOPNIKI.

- Ant. Jaksetič, potovalni zastopnik. COLORADO: Canon City. — Ana Susman. Colorado Springs. — M. Kapsch. Crested Butte. — Martin Težak. Denver. — G. Pavlakovič. Leadville. — Rev. M. Trunk, John Zelaznikar. Pueblo. — Rev. P. Cyril, O.S.B. J. Meglen. ILLINOIS: Aurora. — M. Vesel. Bradley. — Rose Smole. Chicago. — Martin Kremesec. Elmhurst. — Karolina Milost. Joliet. — M. Bluth, Jos. F. Muhlich. Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic La Salle. — Annie Ovnik, Anton Strudel. Lockport. — John Koreltz. No. Chicago. — Joseph Drashler. Peoria. — Mary Zabukovec, Math. Panich. So. Chicago. — Ant. Bakse. Waukegan. — Andrew Košir. INDIANA: Elkhart. — Mary Oblak. Indianapolis. — Louis Komlanc. Porter. — A. Kerznaritz. KANSAS: Franklin. — John Dobravec. Frontenac. — Joseph Zorc. Kansas City. — Peter Majerle. Mulberry Kans. — Mrs. B. Omahne. West Mineral. — Mary Plankar. MICHIGAN: Ahmeck. — J. Hribljan. Calumet. — Jos. Sustarsich. Detroit. — John D. Judnič. Iron Mountain. — Kath. Hebcin. Manistique. — Ana Schwab. MINNESOTA: Aurora. — E. Smolich. Biwabik. — Mr. Frank Globokar. Chisholm. — B. Globočnik. Ely. — Mrs. V. Marn, John Otrin, Jos. Peshell. Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar. Gilbert. — Frank Ulčar. Greaney. — U. Babich. Hibbing in okolica. — Joe Zaic. McKinley. — A. Hegler.

New Duluth. — M. Spehar. Redore. — A. Mlakar. Rice. — Rev. John Trobec. Sartell. — John Burgstaler. Soudan. — Frances Loushin.

MONTANA:

Anaconda. — Frank Sašek. Butte. — Rev. M. Pirnat. East Helena. — Frances Ambro.

NEW YORK:

Brooklyn. — Catherine Schueller, Veronika Rupe. Gowanda. — J. Zevnik, Karel Strnisha. Little Falls. — Amalia Furjan. New York. — Rev. Kerubin Begel.

OHIO:

Barberton. O. — Rev. A. L. Bombach, Joseph Lekšan. A. Okoliš. Bedford. — Frank Stavec. Bridgeport. — L. Hoge. Cleveland. — Jos. Grdina, Frank Suhadolnik. Newburg. — Rev. J. J. Oman, J. Resnik, J. Sercel. Collinwood. — Carol Skebe. Kenmore, O. — Alois Messer. Nottingham. — Mary Mevzek. Lorain. — Mamie Perusck. West Park. — Jos. Grdina.

PENNSYLVANIA:

Aliquippa. — Ant. Habich. Ambridge. — Jennie Svegel. Beading. — Nikolaj Simonich. Braddock. — Joseph Lesjak. Bridgeville. — Elizabeth Gradishar. Burgettstown. — J. Pintar. Bulger. — S. Jenko. Canonsburg, Houston, Strabane in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič. Durant City. — Frank Debeve. Duryea. — A. Pirnat, Am. Svekl. Farrell. — Anna Lumpert. Forest City. — Anna Grehman. Homer City. — Mary Gorichan. Imperial. — Paul Jamnik. Johnstown. — Andrew Tomce, C. Pristau. Moon Run. — Jacob Drašler. Morgan. — M. Dermovšek. Olyphant. — Mary Zorc. Pittsburgh. — John Golobich, G. Westlich, G. Verbanec. Presto. — J. Krek. Sharsburg. — John Skoff. Steelton. — Anton Malcsich, Doroteja Dimeš, Ana Lepert. St. Mary's. — Frank Aufderklam. Vanding. — Frank Pančar. WISCONSIN: Kenosha. — Mrs. Mary Vidmar. Milwaukee. — Marg. Ritonia. Racine. — Martin Novak. Sheboygan. — Michael Progar. John Udovick, Marie Pristand. Tioga. — Ludvik Perušek. Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik. Willard. — Frank Perovšek. WYOMING: Kemmerer. Wyo. — Mrs. Motoh. Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffer, Ursula Iysck. Sublet. — Okley, Wyo. in okolica — John Krumpčnik. San Francisco, Calif. — Mrs. K. Cesar. Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob, George Ferencak. St. Louis, Mo. — John Mihelič. Kansas City, Mo. — Mathew Pačič. So. Omaha, Nebr. — Ant. Krasovec. Renton, Wash. — Thomas Rihtar. Newark, N. J. — Jennie Mevzek. Helper, Utah. — August Topolovec. Valley, Wash. — Mary Swan. Thomas, W. Va. — John Lahujanr.

Zastoj nadsušljivim in trpečim za "Hay Fever"

Metoda, katero damo zastoj vsem. Pri vporabljanju nobene neprilike ali izgube časa.

Imamo metodo za ozdravljenje nadehu in želimo, da bi trpečih ozdraveli na naše stroške. Če vas duši, ali če imate "Hay Fever" in pridete težko do sapa, ne glede na to, kako stara je že bolezen, ker pozdravimo tudi kronično nadehu in "Hay Fever". Takoj naročite vzorec, ki je zastoj. Nič ne de, v kakšni klimi živite in če ste vsa druga zdravila rabili, ne da bi vam pomagala, poskusite se to, ki je uspešno zdravilo. Posebno bi radi poslali tistim, ki so že obupali, katerim ni pomagalo zdravilo iz opija in druga. Na svoje stroške dokažemo vsakemu, da je naše zdravilo uspešno. Ta ponudba je preveč važna, da bi odlašali le en dan. Pišite ponjo takoj, da se rešite nadležne bolezni. Pošljite spodnji kupon.

FREE TRIAL COUPON Frontier Asthma Co. 610 E. Frontier Bldg. 462 Niagara St., Buffalo, N. Y. Send free trial of your method to:

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, pooblastila, izjave, afidavite za dobiti vaše domače iz starega kraja in vse druge notarske posle izvršuje JOHN JERICH — Notar — 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Buehler Bros. MARKET LA SALLE, ILL. Meso na debelo in drobno. Razpošljamo v vse kraje po Zed. državah. Pri nas so najnižje cene.

FISCHER'S La Salle Theater — ZMERNE CENE. — Prvovrstne kino slike in najboljši vaudevil vsako SOBOTO IN NEDELJO. LA SALLE, ILL.

RED V ŽELODCU ZNAČI DOLGO ŽIVLJENJE. Trinerjevo Grenko Vино bo v kratkem obhajalo 38-letnico svoje znamenite službe. Ta želodčna tonika oživljuje in krepi ves životni sistem. Dviga kvaliteto zdravja, ki producira nepremagljivo trajnost in dolgo življenje. "Chicago, Ill. 1. novembra 1927. Danes, na moj 80-ti rojstni dan z zadovoljstvom naglašam, da je Trinerjevo Grenko Vино moj edini lek. Mrs. Anna Vojan." V vseh drogerijah ali pri Joseph Triner Company, Chicago, Ill. Vrednostni kupon dobite z vsakim zavtikom: Za prehlad in kašelj poskusite Trinerjev Cough Sedative in Trinerjeve Cold Tablets! (Adv.)

Neverjetno ugodna prilika. 2095.00 dolarjev potrebujete za krasno novo "up-to-date" moderno dvo-nadstropno zidano poslopije, v bližini elevated postaje, sole, dobrih sosedov i. dr. Dohodki vam prinašajo mesečno \$160.00. Zatorej lahko izplačujete ostanek z dohodkov od hiše. Pridemo po vas z avtomobilom, da hie pregledate. Za podrobnosti pišite ali vprašajte: Mr. P., c. of Amerikanski Slovenec, 1849 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

Nove slovenske Victor plošče so došle! 79483—Nagajvka Mazurka Coklarji Šmarjanka. 79484—Vesela Gorenjka — Polka. Korajža Velja! — Polka. Vsaka 75c. Te komade je igrala za obe te plošče slovenska Račić-Pojsova godba, ki oskrbuje vso godbo v naši slovenski dvorani v Chicagu. To so štirji krasni komadi, katere si naj vsaka slovenska hiša preskrbi. Naročila po pošti pošljamo v vse kraje Zdr. držav. Naročilom do 5. plošč je pridjati po 5c. za poštino za vsako ploščo. Za naročilo od 5 plošč in naprej plačamo poštino mi. Knjigarna "Amerikanski Slovenec" ima vse Victor plošče v zalogi. Pazite na njene oglase. Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

POTOP
HENRIK SIENKIEWICZ
iz poljskega prevedel Dr. Rudolf Mole.

"Gospod Andrej!... Zapusti izdajalce!... in vse je mogoče..."
"Tiho!... Tiho!..." je odgovoril Kmitic s pretrganim glasom. "Ni mogoče!... Ne morem... Bolje, da nič ne govoriš... Zakaj me nisi ubili! Manjša bi bila muka... Za Boga! Zakaj se nama je moralo to pripetiti?!... Zdravstvuj!... Zadnjikrat... In potem naj mi kje tam smrt zatise oči... Čemu jočeš?... Ne jokaj, sicer se zblaznim!..."
In v največjem ginjenju jo je objel in ji začel, dasi se je branila, poljubovati oči, usta, potem se ji je vrgel pred noge — naposled je planil kakor blazen pokonci, se zgrabil za lase in zbežal iz sobe, kričeč:
"Tu ne pomaga niti vrag, kaj šele rdeča nitka!..."
Skozi okno ga je še videla Olenka, kako je sedel naglo na konja, potem pa je odjahalo sedem jezdecev. Škotje, ki so stražili pri vratih, so zaropotali z orožjem, prezentujoč muškete; potem so se vrata zaprla za jezdec in že se niso več videli na temni poti med drevjem.
Padla je tudi temna noč.

XXV.

Kovno in ves kraj ob levem bregu Vilije, kakor tudi vse ceste je zavzel sovražnik. Ker ni mogel Kmitic iti na Podlesje po glavni cesti, ki vodi iz Kovna do Grodna, a odtod do Bialostoka, se je spustil po stranskih potih iz Kejdanov naravnost navzdol, s strugo Nieveže pa do Niemna; tu se je prepejal v bližini Vilkov in dospel v vojvodstvo trocko.
Ves ta, sicer ne posebno velik del poti, je prebil mirno, ker se je ta okolica nahajala v Radzivilovi roki.
Mesteca in tu pa tam tudi vasi so bila zasedena od dvornih hetmanskih praporov, ali pa od malih oddelkov švedskih jezdecev, katere je hetman nalašč pošiljal tako daleč proti posadkam Zoltarenka ob Viliji, da bi se laže nalašč spopade in vojne.
Tudi Zoltarenko bi bil rad malo "porazsajal", kakor se je izražal hetman, toda oni, ki jim je bil pomočnik, niso hoteli z njimi vojne, oziroma so jo najmanj hoteli odložiti do najskrajnejšega časa; Zoltarenko je dobil najstrožje povelje, da ne sme prekoračiti reke, in v primeru, ko bi se Radzivil sam v zvezi s Švedi vrgel nanj, se ima najhitreje umakniti.
Iz teh vzrokov je bil kraj na desni strani Vilije miren. A ker so preko reke z one strani gledale kozaške straže, z druge pa švedske in radzivilske, bi lahko vsak hip le en strel iz muškete mogel vneti strašno vojno.
Polja so bila tudi prazna, ker to leto niso postavljali stogov po njih. Preprosto ljudstvo se je skrilo v nedostopne gozdove, kamor so znašali in kopicili ves pridelek, slah-ta pa je zbežala v sosedno elektorjevo Prusijo, katera je bila za enkrat še popolnoma varna pred vojno. Torej le po cestah in po puščanskih potih je bilo nenavadno življenje, zakaj število ubežnikov so povečevali še oni, ki so se mogli prevesti z levega brega Vilije izpod pritiska Zoltarenka.
Njihovo število je bilo ogromna, a posebno kmetov, medtem ko je šla šlah-ta, ki do sedaj ni mogla z levega brega zbežati, v ujetništvo, ali pa je izgubila glave na pragu lastnih domov.
Tako je srečal gospod Andrej vsak hip

cele trume kmetov z ženami in otroki, gonečih pred seboj črede ovac, konj in goveda. Ta del vojvodstva trockega, ki se je dotikal elektorjeve Prusije, je bil bogat in rodovit; torej je imelo bogato ljudstvo kaj skriti in varovati. Bližajoča se zima ni plašila ubežnikov, ki so rajši čakali boljših dni sredi gozdnih mahov, v šotorih, pokritih s snegom, nego pričakovali v rojstnih vaseh smrt iz sovražnikovih rok.
Kmitic se je često približal ubežnim trupam ali ognjem, ki so se bleščali v lesnih goščavah. Povsod, kjer je le naletel na ljudi z levega brega Vilije, izpod Kovna, ali pa še iz oddaljenejših krajev, je čul strašne novice o krutostih Zoltarenka in njegovih zavznikov, ki so klali ljudstvo ne oziraje se na starost in spol, požigali vasi, sekali celo drevje po vrtovih, puščajoč za sabo le zemljo in vodo. Niti tatarske čete niso puščale za seboj takih opustošenj.
A prebivalcev ni čakala samo smrt, temveč morili so jih po neverjetnih mukah. Mnogo teh ljudi je bežalo ter blaznelo. Ti so ponoči napolnjevali gozdne globine s strašnimi krikii; drugi pa so bili še venomer v nekaki vročici in v pričakovanju napada, dasi so bili že prešli na to stran Niema in Vilije, dasi so jih gozdovi in goščave in močvirja delili od Zoltarenkinih drhali. Mnogi so molili roke proti Kmiticiu in oršanskim jezdecem, proseč rešitve in usmiljenja, kakor da bi jim sovražnik že stal za hrbtom.
V Prusijo so bežale tudi šlahčanske kočije s starci, ženskami in otroci; za njimi so se vlekli vozovi s služabništvom, prtljago, živem, živino in premičninami. Vse je bilo zbegano, prestrašeno in žalostno, ker so šli v negotovost.
Gospod Andrej je tu pa tam tolažil te nesrečneže, govoreč jim, da Švedje kmalu prestopijo reko in poženejo onega sovražnika daleč proč. Takrat pa so ubežniki dvigali roke proti nebu in govorili:
"Bog daj zdravja, Bog daj sreče knezu vojvodi za to, da je pripeljal ta vrli narod v našo obrambo. Ko nas Švedje zapuste, se povrnemo v naše domove, na naša pogorišča..."
In kneza so povsod blagoslovljali. Od ust do ust je krožila novica, da prestopi vsak hip Vilijo na čelu lastnih in švedskih vojsk. Že v naprej so hvalili "skromnost" švedsko, njihov red in dobro ravnanje s prebivalstvom. Radzivila so imenovali litevskega Gedeona, Samsona, rešitelja. Ti ljudje iz okolice, ki so se še kadile od sveže krvi in požara, so gledali nanj kot rešenje.
In ko je Kmitic šlihal to blagovanje, take želje, da, skoraj molitve, se je utrjeval v svoji veri v Radzivila ter si ponavljal v duši:
"Takemu gospodu torej služim! Zaprem oči in pojdem slepo za njegovo srečo. Včasih je strašen in nedoumen, a ima večji razum od drugih, boljše ve, kaj je treba, in v njem je rešitev."
Pri tej misli mu je odleglo v srcu, zato je nadaljeval svojo pot z večjo nado v srcu, deleč svojo dušo med hrepenenjem po Kejdanih in premišljevanjem o nesrečnem stanju domovine.
Hrepenenje je postajalo vedno večje. Rdečega traku ni vrgel za seboj, prvega ognja ni polil z vodo, zakaj prvič je čutil, da to ne pomaga nič, drugič pa ni hotel.

BELA VRANA MED ČRNIMI.
Malo je poštenjakov na svetu, ki bi se lahko primerjali z Georgom A. Tuma, iz Chicage, kjer pravijo, da je gnezdo banditov in črnorokarjev. Tuma je z nekim prijateljem stal pri fightu, in dasi je bilo razglašeno, da je zmagovalec Tunney, je Tuma plačal stavo. Rekel je, da je bil navzoč in je videl, da gre prvenstvo Dempseyu, ne pa Tunneyu.

ZDRAV ROD.
Na gori Himalaja živi rod hribovcev, katere je nedavno obiskal neki angleški zdravnik. Ko je vprašal domačine po njihovem zdravju, so mu odgovorili, da že devet let niso imeli nobenega bolnika, vsi so pri najboljšem zdravju. Ti ljudje jedo skoro isto kakor mi, ki živimo po mestah v dolinah, imamo le fino belo moko, katere Himalajci nimajo. To je edina razlika. Da so tako zdravi, je vzrok, ker žive visoko na svežem zraku, kamor ne pridejo do njih škodljivi bacili.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

Sedaj je čas
DA SI IZBERETE IN NAROČITE ZA JESEN IN ZIMO

Slovenske Victor plošče

Naša knjigarna ima v zalogi vse Victor plošče, ki jih je mogoče dobiti na trgu. Samo pišite nam, katero in kakšno Victor ploščo želite ter omenite njeno številko in jo bomo vam doposlali.

POSEBNOST ZA LETOŠNJO JESEN IN ZIMO SO SLEDEČE NOVE SLOVENSKE VIKTOR PLOŠČE:

79483—Nagajivka Mazurka
Coklarji Šamarijanka, Račič-Fojsova godba.....75c
79484—Vesela Gorenjka — Polka
Korajža Velja! — Polka, Račič-Fojsova godba.....75c

DRUGE SLOVENSKE VIKTOR PLOŠČE.

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.....	\$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastrob, valček; banda, 12 in.....	1.25
72321	Štajerska (štajeriš) — Pomladanski dan, polka.....	.75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet.....	.75
73957	Vaška krčma, polka — Lovec, valček; orkester 10 in.....	.75
73976	Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 10 in.....	.75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda.....	.75
77165	Za domovino in brate, marš — Adela, polka; banda.....	.75
77166	Uboga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda.....	.75
77336	Zakaj premišljaš, polka — Rajča v tujino, polka; banda.....	.75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski valček; harmonika.....	.75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda.....	.75
77492	O Izabela, valček — Strelčeva ljubica, šotš; kvartet.....	.75
77557	Kavalerijski marš — Tiroolski marš; banda.....	.75
77558	Sladka Marička; valček — V lepravi dolini, polka; banda.....	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda.....	.75
77601	Izgubljena pete, polka — Kmetka žetev, orkester.....	.75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba.....	.75
77810	Na varšavskem trgu — Poljski kri, mazurka; orkester.....	.75
77811	Pesem smeha — Poljub, valček.....	.75
77911	Slovenski ples — Cukrarski ples; tambur, orkester.....	.75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet.....	.75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotš; harm.....	.75
78088	Bavarski šotš — Dunajska gizdalnica; kvartet.....	.75
78142	Čebeliča, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika.....	.75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.....	.75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburški orkester.....	.75
78198	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet.....	.75
78490	Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester.....	.75
78496	Vojuški nabor, polka — Poročni valček; harmonika.....	.75
78532	Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet.....	.75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester.....	.75

PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje.....	\$0.75
69317	Tolažba — Veselja dom.....	.75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....	.75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej.....	.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	.75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški.....	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star čile 18 let.....	.75
72210	Slepec — Mila mila lunica.....	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....	.75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	.75
72327	Zapoj mi pitčica — Po gorah grmi.....	.75
72364	Na gorenjskem je letno — Ptček in Tička.....	.75
72399	Razpodi se megličice — Tam kjer lunica.....	.75
72429	Krčenični — Angelji sveti.....	.75
72472	Na planinah — Barčica.....	.75
72514	Odprni mi kamrco — Prišla bo pomlad.....	.75
72527	Moje dom — domovini.....	.75
72707	Naprej! — Vse mine.....	.75
73721	Micka na šrafu — Na maskaradi.....	.75
73725	Na Vršacu — Sladko spavaj.....	.75
74222	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	.75
74900	Vabilo — Pastirček.....	.75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovincu.....	.75
77746	U boj, u boj! Garavuš.....	.75
77897	Strunam — Sirota.....	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....	.75
78176	Dve utvi — Oj večer je že.....	.75
78182	Novo harmonike — Sentklarski paberki.....	.75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....	.75
78348	Božična — Sveta noč.....	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika.....	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	.75

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:
Zavoječek jeklenih iglic (100 komadov).....10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100-300 plošč).....25c

Važno! - Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilih od 5 plošč ali več, plačamo poštnino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštnino.

Knjigarna Amer. Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records

PISANO POLJE

KURIVO ZA ČLOVEŠKO TELO.
Želodec je peč telesa. Nepreravno potrebuje prvovrstnega kuriva, namreč hrane, tako da more kri uspešno opravljati svoje delo. Hrana nas zalaga s snovmi, ki so potrebne za telesno energijo, za popravljanje telesnih tkanih in za nepreravno rast in pregradnjo telesnih organov. Tvarine, ki preskrbujejo telo s temi snovmi, so: protein, tolst in karbohidrati. Vse, kar jemo, bi moralo zato vsebovati vsaj eno izmed teh tvarin, ako hočemo ohranjati življensko silo in zdravje.
Kaj je karbohidrat? Sladkor, na primer, je karbohidrat, pridobljen iz pese ali trsa, in se nahaja tudi v sokih mnogih vrst sadja in zelenjave. Skrob je tudi karbohidrat, ki se nahaja v žitu, krompirju in nekaterih vrstah sadja in zelenjave. Ostrige in školjke tudi vsebujejo malo količino karbohidrata. Karbohidrat mora zalagati telo z zadostno vročino, da njegova temperatura ostane okolo 98.6 stopinj Fahrenheita.
Tolst se v velikih količinah nahaja v olivah in orehih. Mleko ima visok odstotek tolsti. Mimogrede rečeno, mleko je najpopolnejša hrana, to pa zato, ker vsebuje karbohidrate, tolst in protein, in to v takih količinah, kakor nikaka druga jed.
Protein daje telesu energijo, zalaga torej telesni stroj s potrebno gonilno silo. Protein se v velikih količinah nahaja v grahu, fižolu, leci in v mnogih orehih. Za njimi prihajajo žitne jedi, kot oves, pšenica in koruza. Ta jedila vsebujejo največ proteina.
Jako suho meso vsebuje hranilno snov v obliki proteina. Od kosti dobivamo gelatin, ki je čist protein. Mleko, maslo in sir vsebuje velik odstotek proteina. Vse telesno kurivo, ki se nahaja v beljaku jajca, je protein, rumenjaki pa je deloma protein in deloma tolst.
Najodličnejša hrana za človeško telo je torej kombinacija raznih hranil, ki zalagajo telo s trojico imenovanih tvarin, bistveno potrebnih za telo. V knjigi "Feeding the Family" Miss Mary Swarz Rose navaja sledeči seznam hranil, ki so posebno bogata na enem izmed treh bistvenih hranil:
Hranila, bogata na proteinu so: goveje meso (suho, najsi-bodi sveže ali presušeno), goveji jezik, sir, treska (cod) in jajca (beljak).
Hranila, bogata na tolsti, so: slanina, maslo, smetana, mast, oleomargarin, olivno olje iz bombaževih semen, presoljena svinjetina in orehi.
Hranila, bogata na hidrokarbonatih, so: jabolka, banane, koruzni skrob, dateljni, med, sirup, krompir, riž, sladkor in tapioca.
Hranila, bogata toliko na proteinu kolikor na tolsti, so: mandeljni, masno goveje meso, sir, jajca (rumenjaki), peanuti in sardine.
Hranila, bogata na proteinu in karbohidratih, so: fižol

(suh), kruh, kisl mleko, leča, makaroni, pinjeno mleko, ov-sen močnik, ostrige in grah.
Celuloza in voda nimata si-cer mnogo hranilne vrednosti, ali so jako potrebna za dobro prebavo in zdravo delovanje telesa. Treba le pomisliti, da 90 odstot vse telesne teže ob-stoji iz vode. Sledeča hranila so bogata na vodi in celulozi: zelje, zelena, kumare, solata, špinaca, paradžaj in dinje.
Ni lahko povedati, koliko iz-med vseh hranilnih tvarin vsakdo potrebuje, da goni svoj telesni stroj. Stvar je v glav-nem odvisna od količine teles-ne energije, ki jo posameznik potrebuje za svoje delo. Z dru-gimi besedami: čim več dela človeški stroj, temveč kuriva potrebuje. Človek, ki sedi pri mizi ves dan, ne potrebuje treh obedov, ali kdor težko dela s svojimi mišicami, potrebuje težja hranila.

V JUGOSLAVIJI SE BO VRŠILA OBRAVNAVA SRBOV, OBDOLŽENIH UMORA V AMERIKI.

12. maja t. l. so našli umor-jeno na njenem domu v bliži-ni Steeltou, Pa., Mrs. Katerino Balič, staro 46 let. Umora sta bila obdolžena dva Srba — Dimitar Kupresanin in Marko Petrovič, ki pa sta pobegnila v Jugoslavijo, kjer sta bila aretirana, dne 2. avgusta, in sicer v Petrinji. Dr. Jurij V. Todorovič, generalni konzul kralje-vine Srbov, Hrvatov in Sloven-cev v Newyorku, je obvestil okrajnega pravdnika Foxa, da se bo vršila obravnava ome-njenih, pri okrožnem sodišču v Petrinjah, Jugoslavija.
Obdolžena bi morala biti poslana v Ameriko k obravna-vi, ker pa so s tem veliki stroš-ki, katerih bi soprog umorje-ne, George Balič ne mogel tr-peti, se bo morala tamkaj vr-šiti.
Zaprisežene izjave prič se bodo izročile jugoslovanskemu generalnemu konzulu, ki jih bo poslal potem v Jugoslavijo.
Kupresanin in Petrovič sta obdolžena umora in ropaj; že-ni je bilo vzeto osemnajst do-larjev. Oba obdolžena trdita, da sta nedolžna, bilo pa je po-ročano, ko so ju prijeli, da je Petrovič rekel, da je bil prvič umoru, katerega je izvršil Kupresanin.

Neki trgovec je inseriral v časopisu, da prodaja svojo trgo-vino. Ta pa ni bila na posebno dobrem kraju, zato tudi ne do-sti vredna. Ko se je neki kupec oglasil, je trgovec zahteval ne-verjetno visoko ceno za proda-jalno in jo na vse pretege hval-il. Kupec pa je le poslušal, končno pa rekel: "Toda, kje pa je hlev, ki spada k proda-jalni?" — "Kaj? Hlev? Čemu pa vam bo hlev?" — "Da bi vanj postavil tistega osla, kate-ri bi vam tako ceno hotel pla-čati."

SIRITE AMER. SLOVENCA!

PREJELI SMO DRUŽINSKO PRATIKO ZA LETO 1928.

Letošnja pratika je zo-pet prav zanimiva, brez katere gotovo ne bo zo-pet nobena slovenska hi-ša v Ameriki. Naročite jo dokler je v zalogi. Sta-riše 25c. komad. Naroča-se pri Knjigarni "Ameri-kanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chica-go, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

DOBRO delo, postržbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se pripravljamo za no-ročila za prevoz - drva in pre-vozne pohištva ob čisti celitvi.

Paklišče
telefon. KOOSVECI 521

LOUIS STRITAR
3015 W. 21st Place, Chicago, Ill.